

Jmt.mdt.

23 JAN. 2006

Justitsminister Lene Espersen
Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1210 København K

København, den 20.01.2006

Vores sag nr.:
Bedes anført ved henvendelse i sagen

Vi har som jævnlige brugere af Retten i Tårnby med stor beklagelse erfaret, at en konsekvens af gennemførelsen af den foreslåede strukturreform vil være, at Retten i Tårnby nedlægges.

Vi har ligeledes forstået, at forslaget vil indebære, at Tårnby, Dragør, København og Frederiksberg placeres i 2 byretter i henholdsvis København og på Frederiksberg.

Vi vil gerne med denne skrivelse udtrykke vores betænkelighed ved hensigtsmæssigheden af strukturen og samtidig bringe i forslag, at der laves en retskreds for Amager.

Vi finder, at der er et stort behov herfor, og Retten i Tårnby har da også i mange henseender fungeret som sådan. Både for os som advokater, hvortil vi kan rette uformelle henvendelser med spørgsmål, som ønskes drøftet med rettens personale. Men også for vores klienter, selv hver disse rettelig har tilknytning til anden retskreds (f.eks. notarialforretninger).

Hertil kommer, at retsbygningen i Tårnby er tidssvarende og meget brugervenlig, og også tager udstrakt hensyn til rettens handicappede brugere.

Vi finder desuden at befolkningstallet på Amager samt øens udvikling retfærdiggør Amager som en selvstændig retskreds, og skal derfor anbefale, at denne mulighed tages under seriøs overvejelse i forbindelse med strukturreformen.

Med venlig hilsen

Nina Welding

Anders Welding

Returadresse:
Fælles- og Kulturforvaltningen
Torvet 1, 4600 Køge

KØGE KOMMUNE

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Lokalnævnet

For Køges politikreds –
Køge, Skovbo, Vallø,
Stevns, Fakse og Rønnede
kommuner

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koegekom.dk

Tlf. 56 67 67 67
Fax 56 66 15 94

Kontakt:
Kirsten Thrane
Direkte tlf. 56 67 20 24
Mail: raad-
hus@koegekom.dk

Dato	Sagsnummer	Dokumentnr.
23. januar 2006	46791	378037

Høringssvar vedrørende udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform

Med henvisning til de bemærkninger som Lokalnævnet for Køge Politikreds fremsendte den 8. august 2005 i forbindelse med visionsudvalgets rapport om "Fremtidens Politi", skal Lokalnævnet fremsætte sit høringssvar til lovforslaget vedrørende lovforslag om en politi- og domstolsreform.

Baggrund for fremsendelse af høringssvaret

Udkast til lovforslaget, er blevet drøftet i Lokalnævnet for Køge Politikreds møde den 17. januar 2006. Da Justitsministeren har fremsat en samlet reform der både omfatter politiets og domstolenes virksomhed, omfatter høringssvaret fra Lokalnævnet i Køge begge dele.

Strukturen generelt

Ifølge lovforslaget vil den nuværende politikreds blive delt således, at Køge og Skovbo kommuner vil indgå i Midt og Vestsjællands politikreds, Fakse, Rønnede, Stevns og Vallø kommuner vil tilhøre Sydsjællands og Lolland-Falsters politikreds. Kommunerne får derved et tilknytningsforhold i politikredse der er etableret på tværs af Sjælland og ikke følger den nord – syd akse mod hovedstaden langs Køge Bugt, som nævnet finder så vigtig.

Baggrunden for nævnets fremhævelse af den strukturelle geografi skal findes i det faktiske forhold omkring kriminalitetsmønsteret i den nuværende politikreds. Kriminalitetsmønsteret følger i vid udstrækning den arbejdsmarkeds- og erhvervsmæssige hovedorientering omkring en nord-syd akse.

Som anført i det tidligere høringssvar er lokalnævnet enig i behovet for nye store politikredse med ændrede ledelsesforhold, ændret intern struktur og større reel selvstændighed i opgaveløsningen. Nævnet er tillige enig i behovet for et forøgelse af retskredsens størrelse og evne til at behandle større sager som led i en reform af domstolens sagsbehandling. Nævnet finder imidlertid, at hensynet til borgere og erhvervslivet samt samhörigheden i de etablerede lokalsamfund må tillægges afgørende vægt ved den geografiske afgrænsning af politi- og retskredse og antallet og placeringen af tingsteder, således at disse hensyn prioriteres højere end det generelle ønske om at opnå et bestemt antal borgere i en politikreds, et bestemt antal retskredse i en politikreds eller et bestemt antal dommere i en retskreds.

Dato

Sagsnummer

Stevns, Få
kommunal

23. januar 2006

46791

378037

Nævnet skal henlede opmærksomheden på favoriseringen af Roskilde ved tilde-
ling af statslige institutioner, der er sket i forbindelse med kommunalreformen.
Roskilde er den by i Danmark der har herved fået tildelt de fleste institutioner,
herunder:

- Hovedsæde for det kommunale beskæftigelsesudvalg for Sjælland
- Afdelingskontor af statsforvaltningen
- Skattecenter
- Callcenter for skatteområdet
- Statslig miljøbeskyttelsescenter

Geografisk inddeling – hovedstation og tingsted i Køge

Justitsministeriet anfører i sine bemærkninger, at der er taget udgangspunkt i
den kommunale struktur der etableres den 1. januar 2007. Der er endvidere
lagt vægt på at de nye politikredse bør være ensartede med hensyn til befolk-
ningsgrundlag og medarbejderantal, og at kommuner og retskredse ikke bør
deles mellem flere politikreds. Det tilstræbes endvidere, at befolkningsgrundla-
get udgør omkring 400.000.

Den foreslåede opdeling hvor den nuværende politikreds bliver splittet i 2 kred-
se og hvor kredsene lægges på tværs af Sjælland finder nævnet ikke hensigts-
mæssig. Som alternativt forslag kan lokalnævnet pege på en opdeling hvor
Køge, Ringsted, Faxe, Stevns, Solrød, Greve, Roskilde, Lejre, Egedal og Frede-
rikssund kommuner indgår.

Lokalnævnet skal derfor pege på Køge som tingsted og som sin hovedprioritet
fortsat pege på Køge som fremtidig hovedstation for politiet.

Køge har en hensigtsmæssige beliggenhed, med gode og sikre trafikforbindel-
ser, herunder:

- med motorveje mod nord til Køge Bugt- og Københavnsområdet og mod
vest og syd til den resterende del af den fremtidige Region Sjælland og
med gode landevejsforbindelser til området i øvrigt,
- med jernbane – herunder S-tog til Køge Bugt- og Københavnsområdet
og regionaltog via Roskilde og Næstved til regionens øvrige områder og
til Københavnsområdet samt med Østbanen til hele det Østsjællandske
område,
- ad søvejen med passager- og godsforbindelse direkte til Bornholm og
fremtidig formentlig til yderligere destinationer i Østersøområdet.

Af forhold, der taler for placering af et tingsted og en hovedstation i Køge, kan
lokalnævnet ligeledes pege på, at Køge har en nyere velbeliggende politistation
med gode udvidelsesmuligheder og et stort arresthus med 48 pladser, hvoraf
en stor del anvendes til varetægtsfængslede med behov for hyppig fremstilling i
retten.

Herudover er Køge er et regionalt erhvervs- og forlystelsesmæssigt centrum, at
Køge politikreds efter Schengenaf-talen er grænsepolitikreds i relation til kystli-
nier og havne, hvoraf 3 er godkendte som anløbshavne med deraf følgende ind-

23. januar 2006

46791

378037

og udrøjsekontrol, at politikredsen har Sjællands næststørste havn, målt i tonnage, med mange udenlandske anløb, ligesom der ved Køge Bugt-Motorvejen i Ølby er etableret et meget stort transportcenter, hvor der hele døgnet modtages og distribueres gods og serviceres køretøjer og førere/passagerer og at Køge er hjemsted for et stort regionalt sygehus (RASK) og for et skattecenter, der foretager ligninger for kommunerne i Greve, Køge, Skovbo, Solrød, Ringsted, Stevns og Vallø.

Den fremtidige borgerservice

Lokalnævnet finder det vigtigt, at der ved den geografiske inddeling lægges vægt på de ovennævnte forhold og institutioner og de øvrige infrastrukturelle, kulturelle og erhvervsmæssige forhold, der knytter politikredsens nuværende kommuner sammen i en harmonisk enhed, herunder også på de fælleskommunale samarbejdsrelationer med de øvrige kommuner i Køge Bugt-området på bl.a. uddannelses- og erhvervsområdet i "København Syd" - samarbejdet. Ligeledes finder nævnet det vigtigt, at de funktioner, der i en ny struktur bliver henlagt til politistationen i Køge, tager hensyn til de ovennævnte forhold og opgaver, således at der fortsat kan sikres lokalbefolkningen et godt serviceniveau. Nævnet skal herved fremhæve, at:

- politikredsen er hjemsted for en Bandidos-rockerborg og derudover har et betydeligt antal 1.-, 2.- og 3.-generationsindvandrere og flygtninge,
- der er placeret industrihavne i Køge og Fakse Ladeplads, som samtidig er havne der har grænsestatus i henhold til Schengen aftalen
- der i området ved Strøby Egede og Strøby Ladeplads, Rødvig, Fakse Ladeplads og Feddet findes et stort antal sommerhuse, der betyder en periodevis betragtelig forøgelse af indbyggertallet og politiopgaverne,
- der i Køge, Fakse Ladeplads og Rødvig er større lystbådehavne og at der i politikredsen findes i alt 12 campingpladser af varierende størrelse med tilsvarende følger som nævnt ovenfor,
- der på Stevnstortet findes en lukket institution til anbringelse af unge kriminelle og i politikredsen i øvrigt adskillige åbne institutioner til samme persongruppe,
- der er et amtssygehus i Fakse og en psykiatrisk hospitalsafdeling i Køge og
- der i politikredsen p.t. er ca. 35 kommunale og private skoler samt gymnasium, handelsskole og teknisk skole i Køge.

For Ny Stevns kommune vil udkastet til lovforslaget især betyde en væsentlig forringelse for nærhed til tingsted og politistation, idet disse institutioner vil blive beliggende i Næstved ca. 60 km. væk fra Stevns. Ny Stevns Kommune har i næsten alle henseender en tilknytning der rækker mod nord, idet

- 70-80% kører mod nord for at arbejde
- uddannelsesstederne ligger i Køge og Roskilde eller længere mod nord
- SSP-samarbejdet med Køge Politi og Køge kommune er naturligt og vel-fungerende

Dato

Sagsnummer

Stevns Fælleskommune

23. januar 2006

46791

378037

Såfremt lokalnævnets forslag til ny politikreds ikke kan imødekommes, skal nævnet alternativt pege på den mulighed, at alene Ny Stevns Kommune bliver inddraget i Midt og Vestsjællands politikreds.

Der henvises til høringssvar fra Ny Stevns Kommune af 11. januar 2006.

Domstolsreform

Af lovforslaget fremgår det, at Roskilde og Holbæk skal være tingstederne for Midt og Vestsjællands politikreds. Køge Kommune vil ifølge forslaget ikke fremover have retslokaler og det bevirker, at transporttiden for både embedsmænd og borgere vil blive lang og omkostningerne derved store. På sigt betyder det, at mange lokale advokater vil søge mod byen, hvor tingstedet er beliggende. Det betyder alt andet lige en serviceforringelse, idet det nemt kan blive uoverskueligt for borgeren at transportere sig til retsmøder. Køge er et trafikalt knudepunkt hvortil det er nemt at komme fra nord-syd siden, men skal trafikken gå på tværs af Sjælland er der ikke de samme udbyggede motorveje / togforbindelser.

Det skal bemærkes, at Køge har mulighed for at opfylde kravene til en fremtidig byret, som beskrevet i redegørelsen vedrørende behovet ved fremtidens byret udarbejdet af en arbejdsgruppe nedsat af Domsstolsstyrelsen, med en central placering hvor både motorveje og S-tog skaber en optimal trafikforbindelse for alle.

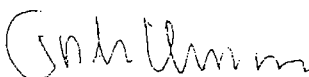
Med henvisning til den regionale fordeling samt de øvrige nævnte argumenter, skal nævnet foreslå, at der både i nævnets eget forslag til politikreds og i forhold til lovforslagets politikreds, placeres 3 tingsteder i henholdsvis Holbæk, Roskilde og Køge, hvorved der sikres den nødvendige balance i forhold til bl.a. befolkningsgrundlag, hovedfærdselsårer m.v..

Ny Faxe Kommune

Det er afgørende for Ny Faxe Kommunes tilslutning til dette høringssvar at der opretholdes en ret i Køge.

Såfremt der – mod lokalnævnets forslag – ikke opretholdes en ret i Køge – så skal ny Faxe Kommune meddele at det er hovedprioriteten at blive henført til retten i Næstved og den Sydsjællandske Politikreds.

På lokalnævnets vegne

Torben Hansen

Borgmester i Køge Kommune og formand for Lokalnævnet i Køge Politikreds

Ole Hansen – Borgmester i Skovbo Kommune, Poul Arne Nielsen – Borgmester i Vallø Kommune, Lars Asserhøj – Borgmester i Stevns Kommune, René Tuekær – Borgmester i Fakse Kommune, Kurt Rosner – Borgmester i Rønnede Kommune.

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform

Ved skrivelse af 16. december 2005 (sagsnr.2005-740-0109) har Justitsministeriet anmodet om KL's eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform (udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love), der lægger op til en samlet reform af politi- og retskredsstrukturen.

Som det er ministeriet bekendt, er der blandt KLs medlemskommuner divergerende opfattelser af, i hvilke kommuner de foreslåede 12 politikredse og 22 byretters hovedstationer og hovedtingsteder bør placeres. KL ønsker på denne baggrund ikke at tage stilling til disse dele af lovforslaget.

Som et generelt synspunkt skal man imidlertid fremhæve betydningen af, at langt de fleste af de nuværende tjenestesteder for politipersonale opretholdes, hvilket må anses for en væsentlig forudsætning for en udbygning og styrkelse af det lokalt prægede samarbejde mellem kommunerne og politiet. KL har da også forstået bemærkningerne til lovforslaget således, at dette vil blive tilstræbt.

KL kan endvidere støtte, at visse "borgernære" retsopgaver, herunder fogsager og skiftesager og efter omstændighederne mindre straffesager, efter omstændighederne skal kunne varetages uden for de kommende byretters hovedtingsteder, fx i lejede kommunale lokaler. KL har i øvrigt ikke bemærkninger til udkastets forslag af rent retspejemæssig karakter, idet man anser sådanne spørgsmål som rent landspolitiske.

Politireformen forventes ifølge bemærkningerne til lovforslaget at ville sikre kommunerne en mere beslutningsdygtig samarbejdspartner i politiet, som vil medføre en styrkelse af samspillet mellem politiet og kommunerne bl.a. gennem kredsradene, der skal erstatte lokalnævnene. KL kan tiltræde det foreslåede regelsæt om kredsradenes sammensætning og opgaver.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår også, at visse opgaver uden tilknytning til politiets kerneopgaver vil blive søgt overført fra politiet til an-

Den **23 JAN. 2006**

Jnr 01.12.00 P19
Sagsid 000154050

Rel CPT
cpt@kl.dk@kl.dk
Dir 3370 3150

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

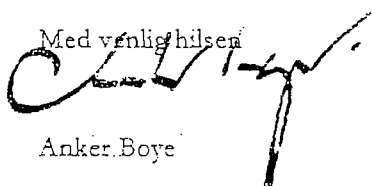
Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

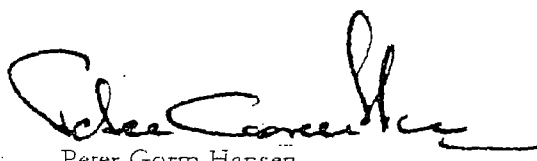
1/2

dre myndigheder (primært kommunerne). Som nævnt i KL's svar i forbindelse med høring over Visionsudvalgets rapport, stiller KL sig positivt med henblik på at overveje forslag om at overføre en række nærmere angivne opgaver uden klar politimæssig relevans til kommunerne. Man skal derfor gentage KL's forslag om, at disse opgavers karakter og vilkår for overtagelsen drøftes nærmere i en arbejdsgruppe med deltagelse af de implicerede parter.

Med venlig hilsen

Anker Boye

Peter Gorm Hansen

DANMARKS REDERIFORENING

(DANISH SHIPOWNERS' ASSOCIATION)

Justitsministeriet
Att.: Hr. Ketilbjørn Hertz
Slotsholmsgade 10
1216 København K

23. januar 2006

ulr/bc - 569/900001

Lovudkast om politi- og domstolsreform - Sø- og Handelsrettens stilling

Vi henviser til Justitsministeriets brev af 16. december 2005, hvormed fulgte udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform.

Danmarks Rederiforening har tidligere - i to omgange (breve af 14. februar 2003 og 31. oktober 2005) - sammen med andre erhvervsorganisationer rettet henvendelse til Justitsministeriet foranlediget af det lovudkast om en retsplejereform, der var medtaget i Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001. Bortset fra et enkelt punkt - konkurrencesagers behandling - indeholder lovudkastet i forhold til betænkningen ingen imødekommeelse af vore indsigelser, der vedrører Sø- og Handelsrettens fremtidige stilling i domstolsystemet. Vi fastholder fortsat disse indsigelser.

Vi anmodede i brevet af 31. oktober 2005 om en forhandling med Justitsministeriet om Sø- og Handelsrettens stilling. En sådan forhandling har Justitsministeriet ikke ønsket eller ikke taget initiativ til. En nøjere vurdering af det nu udsendte lovudkast viser, at en sådan forhandling ville have været formålstjenlig forud for udformningen af lovudkastet, jfr. nedenfor under pkt. 4.

1. Sø- og Handelsretten opretholdes som specialdomstol i 1. instans med direkte appel til Højesteret

Vi skal understrege, at vi er ganske enige i og tillægger det afgørende betydning, at Sø- og Handelsretten opretholdes som en specialdomstol i 1. instans, hvis afgørelser kan appelleres direkte til Højesteret. Dette er en afgørende forudsætning for, at retten kan opfylde sit formål om hurtig og kompetent afgørelse af erhvervslivets retstvister.

2. Rederiforeningens overordnede holdning til lovudkastet - udkastet betyder en urimelig indskrænkning i Sø- og Handelsrettens sagsområde

Lovudkastet sikrer imidlertid ikke, at de sager, som erhvervslivet i vore dage har behov

for at få afgjort ved en sagkyndig specialdomstol, hører under Sø- og Handelsrettens umiddelbare kompetence. Det er for dansk erhvervsliv af afgørende betydning, at Sø- og Handelsretten har en så tilpas stor tilgang af erhvervslivets sager, at rettens sagkundskab på det erhvervsretlige område kan opretholdes.

Det foreslåede sagsområde for Sø- og Handelsretten er alt for snævert. Sagsområdet bør ændres, således at sager, hvor indgående fagkundskab til erhvervsforhold har væsentlig betydning for afgørelsen, altid bør skulle anlægges ved Sø- og Handelsretten - i hvert fald hvor sagen har et internationalt aspekt, jfr. nedenfor - men således at Sø- og Handelsretten har mulighed for at henvise sagen til behandling ved byretten, hvis der ikke er behov for Sø- og Handelsrettens særlige sagkundskab. Formuleringen "internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning" bør endvidere ændres, således at det bliver klart, at også kollisionssager, olieforureningssager vedrørende skibe, bjærgningssager etc. falder under Sø- og Handelsrettens umiddelbare kompetence. Det forekommer mere end tvivlsomt, om alle sådanne sager altid kan siges at vedrøre "erhvervsforhold".

Det er uheldigt, at byretterne ifølge lovudkastet (bortset fra konkurrencesager) skal behandle alle erhvervsager, som ikke er af international karakter. Lovudkastet vil medføre, at byretterne skal behandle sager, som er af central betydning for erhvervslivet, og som derfor hører hjemme ved Sø- og Handelsretten. Sådanne sager skal ifølge lovudkastet anlægges ved byretten og kan kun henvises til Sø- og Handelsretten, hvis meget snævre betingelser er opfyldt. Det er i den forbindelse uheldigt, at Sø- og Handelsrettens sagsområde efter lovudkastet i praksis bliver gjort afhængigt af, om byretterne vurderer, at fagkundskab til erhvervsforhold skal have betydning for sagens afgørelse. Byretterne har ikke selv fagkundskab til erhvervsforhold og kan derfor vanskeligt vurdere, om fagkundskab i erhvervsforhold har betydning for en sag. Sø- og Handelsretten er derimod specialist i erhvervsager og må derfor også være den rette instans til at vurdere, hvilke sager der kan drage nytte af den fagkundskab til erhvervsforhold, som Sø- og Handelsrettens sagkyndige dommere kan tilføre sagen.

Byretternes domme, også i erhvervsager, skal ifølge lovudkastet ankes til landsretterne, og lovudkastet indebærer således, at sagkundskaben ved Sø- og Handelsretten helt kobles ud af behandlingen af en lang række sager, som er af central betydning for erhvervslivet, og som derfor bør høre til kerneområdet for Sø- og Handelsretten. Vi lægger afgørende vægt på, at erhvervslivets sager afgøres af dommere, der har den nødvendige forretningsmæssige og erhvervsøkonomiske indsigt. Alternativet til, at erhvervslivets sager behandles og afgøres af Sø- og Handelsretten, vil derfor i praksis ikke være, at sagerne behandles af en byret, men at de i stedet afgøres ved voldgift.

3. Rederiforeningens konkrete forslag til ændringer af lovudkastet

Henset til ovenstående finder vi det væsentligt, at lovudkastet ændres på følgende punkter:

- Af lovdkastets § 225, stk. 2, nr. 1 eller motiverne hertil bør det fremgå, at begrebet "internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning", skal forstås således, at det omfatter:
 - sager, der involverer fortolkning eller anvendelse af internationale regler, EU-regler eller danske regler, der bygger herpå, eller af internationalt baserede/orienterede dokumenter, f.eks. standardcertepartier, konnossementer o.l. Parternes nationalitet bør således være irrelevant - det er sagens materielle indhold, der er det afgørende.
 - kollisionssager, olieforureningssager vedrørende skibe, bjærgningssager m.v. – d.v.s. søsager. Sådanne sager vil i mange tilfælde vanskeligt kunne kaldes sager om erhvervsforhold, men ikke mindst netop disse sager bør falde under Sø- og Handelsrettens umiddelbare kompetence.
- Lovudkastet bør fastslå adgang til at afholde søforklaring for Sø- og Handelsretten i hvert fald i sager, hvor parterne vedtager det, og hvor der er tale om alvorlige sager med betydelig personskade og/eller omfattende materiel skade. En søforklaring, som den der blev afholdt i forbindelse med f.eks. "Scandinavian Star"-ulykken, ville meget vanskeligt kunne være afholdt på tilfredsstillende vis ved et andet forum end ved Sø- og Handelsretten, henset til den ekspertise, erfaring og indsigt i søfartsforhold, som sådanne sager kræver, og som Sø- og Handelsretten besidder.
- Sø- og Handelsretten bør kunne behandle kæremål over fogedretternes afgørelser om forbud i sager, som henhører under Sø- og Handelsretten, og kæremål over fogedretternes afgørelser om arrest i skib.
- Udkastets lovbemærkninger bør nævne, at det falder inden for Sø- og Handelsrettens generelle kompetence som hidtil at kunne varetage en funktion i forbindelse med voldgiftssager. Sø- og Handelsretten har stor ekspertise vedrørende voldgiftssager. Efter den gældende, såvel som den netop vedtagne nye voldgiftslov, yder domstolene bistand til gennemførelse af en voldgiftssag, særligt med hensyn til voldgiftsrettens etablering. Sø- og Handelsretten har, inden for sin saglige og stedlige kompetence, ydet sådan bistand under de gældende regler og har betydelig rutine i disse sager. Bistanden ydes hurtigt og smidigt med forståelse for disse af og til meget vanskelige problemer.
- Det bør af udkastets lovbemærkninger fremgå, at Sø- og Handelsrettens kompetence omfatter væsentlige sager vedrørende erhvervslivets forsikringer, herunder reassurance.

4. Særligt om søsager - mulig fejl i lovudkastet

Under gennemgangen af det udsendte lovudkast er vi blevet opmærksomme på, at udkastet ikke synes at være udformet under hensyntagen til de særlige regler i søloven om begrænsningsfonde (som altid skal oprettes ved Sø- og Handelsretten) og de særlige regler i søloven om eksklusiv jurisdiktion for Sø- og Handelsretten i de tilfælde, hvor der oprettes en begrænsningsfond. Vi forstår, at det muligvis har været hensigten, at disse bestemmelser om eksklusiv jurisdiktion i søloven skulle være ophævet. Da der ikke i lovudkastet er medtaget nogen ophævelsesbestemmelse (jfr. udkastets § 40, nr. 3), må vi dog antage, at de gældende bestemmelser om Sø- og Handelsrettens eksklusive kompetence skal videreføres. Selv hvis denne forståelse af lovudkastet er rigtig, forekommer det imidlertid særdeles u hensigtsmæssigt, at medens de søsager i forbindelse med hvilke, der er oprettet en begrænsningsfond, skal føres ved Sø- og Handelsretten, skal ganske tilsvarende søsager, hvor der ikke er oprettet en begrænsningsfond, føres i henhold til de almindelige kompetenceregler i lovudkastet, d.v.s. ofte ved byretterne. De særlige regler omkring begrænsningsfonde og Sø- og Handelsrettens eksklusive jurisdiktion over søsager i denne forbindelse er således et yderligere argument for i det hele at lade søsager, selv om de ikke er internationale i lovudkastets snævre forstand, høre under Sø- og Handelsrettens umiddelbare kompetence. Vi skal fremhæve, at med de nye HNS-regler (sølovens kap. 11) kan anvendelsen af begrænsningsfonde ventes en del forøget.

Skulle det vise sig, at hensigten med lovforslaget var at fratage Sø- og Handelsretten dens nuværende eksklusive kompetence, skal vi bemærke følgende: Sager, hvor der er oprettet en begrænsningsfond ved Sø- og Handelsretten, ville i så fald skulle anlægges efter de almindelige kompetenceregler, d.v.s. ofte ved de enkelte byretter, således at Sø- og Handelsretten herefter skulle tage stilling til en fordeling af begrænsningsfondens på grundlag af de - måske ved forskellige byretter - afsagte domme. Herved ville der opstå nærmest kaotiske forhold, retsuskikkerhed og væsentligt forøgede omkostninger for alle parter. Retssagernes behandling og begrænsningsfondens fordeling hænger så tæt sammen, at en sådan løsning meget stærkt må frarådes. Hertil kommer, at sagsbehandlingstiden ved en sådan løsning vil trække ud, og den endelige erstatningsudbetaling i praksis vil blive betydeligt forsinket, i forhold til hvad der gælder i dag. Såfremt de enkelte sager i vid udstrækning skulle afgøres ved de lokale byretter, ville der opstå stor risiko for, at der måtte afsiges modstridende domme, f.eks. om begrænsningsretten er eller ikke er tabt, og det ville være vanskeligt at se, hvorledes Sø- og Handelsretten med rimelighed skulle kunne fordele begrænsningsfondens i overensstemmelse med sådanne modstridende domme. De gældende regler på dette område er fællesnordiske regler, og vi henviser til Sølovsudvalgets 1. betænkning fra 1981 (nr. 924) side 39-40 og til kommentarer til en af sølovens regler om Sø- og Handelsrettens eksklusive kompetence - § 177, stk. 3 - i Birgitta Blom: "Sjölagens bestämmelser om redaransvar", side 133-134, der vedlægges.

Med hensyn til lovudkastets kompetenceregler indstiller vi samlet, at lovudkastet ændres, således at:

- Sø- og Handelsrettens kompetence bør omfatte alle erhvervsager med international baggrund. Det bør herved præciseres i lovbemærkningerne, at en sag er international, hvor retsgrundlaget er internationalt, f.eks. fordi den relevante danske lov bygger på internationale regler eller EU-regler, eller fordi et standarddokument - f.eks. typisk et engelsksproget standardcerteparti eller konnossement - ligger til grund. Supplerende kan det fastsættes, at en sag også er international, hvor den vedrører en erhvervsmæssig tvist mellem virksomheder i forskellige lande. Vi er således ganske uenige i motiverne til forslaget til § 225 på side 365 i lovudkastet, hvorefter det er afgørende, at sagens genstand og ikke retsgrundlaget er internationalt. Da hovedsynspunktet bag bevarelsen af Sø- og Handelsretten er den særlige fagkundskab og ekspertise m.v., som retten besidder, særligt med hensyn til internationalt baserede retsregler eller standarddokumenter, der regulerer eller bestemmer forholdet mellem parterne, synes det at måtte følge af denne begrundelse, at det ikke kan være parternes forskellige nationalitet, der er afgørende, men derimod at det er tvistens indhold og karakter, der må være afgørende - d.v.s. netop det regelværk m.v., der skal bringes i anvendelse på tvistens løsning.
- Alle søsager bør endvidere være omfattet af Sø- og Handelsrettens kompetence. En del søsager vil falde under gruppen "internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning", men langt fra alle. Således kan f.eks. kollisionssager, forureningssager og sager vedrørende forurening forvoldt af skibe vanskeligt kalde erhvervsager, men disse sager synes i endnu højere grad end erhvervsager at have deres rette placering ved Sø- og Handelsretten. For at lade søsager generelt falde under Sø- og Handelsrettens kompetence taler også, at der i en række søsager, uanset om de har international baggrund, oprettes en begrænsningsfond som ovenfor nævnt. I sådanne tilfælde bør der ikke være nogen berettiget tvivl om, at Sø- og Handelsretten har den eksklusive kompetence til at afgøre sagerne, men at lade andre søsager, hvor der ikke oprettes en begrænsningsfond, blive afgjort efter de almindelige kompetenceregler, d.v.s. ikke altid af Sø- og Handelsretten, synes overordentlig u hensigtsmæssigt.
- Søforklaringssager bør altid kunne foretages ved Sø- og Handelsretten, såfremt en part anmoder herom. Antallet af søforklaringssager er i dag så begrænset, at ingen byret vil kunne udvikle nogen form for kompetence inden for dette område, og det er i visse søforklaringssager af afgørende betydning, at den ret, der modtager søforklaringen, besidder en betydelig forhåndsviden og kompetence inden for søfartsområdet. Som ovenfor nævnt finder vi ikke, at en søforklaringssag, som den der fandt sted i "Scandinavian Star"-sagen på nogen rimelig måde kunne være afviklet ved anden ret end Sø- og Handelsretten.
- Sø- og Handelsretten bør kunne behandle visse kæremål over fogedretternes afgørel-

ser (visse forbuds- og arrestsager, jfr. ovenfor).

Da Sø- og Handelsretten fortsat skal have en meget væsentlig rolle i søsager, tillægger vi det stor betydning også på grund af signalværdien, at rettens navn bevares og ikke ændres til Handelsretten.

Med venlig hilsen
DANMARKS REDERIFORENING
P.D.V.

Uffe Lind Rasmussen

sker får emellertid dom i målet läggas till grund vid fördelningen av ansvarsbeloppet. Som framgår av 356 § innebär den omsändigheten att särskild rättegång redan pågår när fonden upprättas inte att borgensären är befriad från att annåla fordringen. Om detta inte sker riskerar denne borgenär att den som upprättat fonden och de borgenärer som har annålt sina fordringar träffas förlikning om fördelning av ansvarsbeloppet och begär fondens upplösning (jfr 358 §).

Det är endast om fonden har upprättats i Sverige som talan därefter inte får föras i annan ordning än inom begränsningsmålets rann. Har fonden upprättats utomlands kan således talan väckas vid svensk domstol i de frågor som avses i tredje stycket. Detta gäller även om fonden har upprättats i någon av de övriga nordiska länderna. Eftersom dom meddelad i nordiskt land är verkställbar i annat nordiskt land hade man i och för sig kunnat tänka sig en annan ordning. Detta hade å andra sidan kunnat medföra stora olägenheter och kostnader för borgenärerna.

Bestämmelserna i tredje stycket gäller emellertid inte undantagsföret. Har parterna innan tvisten uppkom träffat avtal om att eventuella tvister skall lösas av skiljemän eller av utländsk domstol har dessa överenskomelser förträdde framför kanaliseringsregeln. Däremot anses en justitieklausul som hänvisar till domstol här i landet få verka för kanaliseringsregeln (jfr prop s 121).

12. Begäran om fördelning av fonden

Vem har rätt att begära att begränsningsfondens fördelas av domstolen? Denna fråga besvaras i *fjärde stycket* så, att denna rätt tillkommer den som har upprättat fonden, dennes försäkringsgivare och borgenär som har annålt sin fordran mot fonden. Däremot har det inte ansetts att en person för vilken fonden har verkan (t.ex. en besättningsmedlem som har orsakat skadan) har rätt att begära att fonden skall fördelas. Yrkande om fördelning fransställs genom ansökan om stämning (359 § 1 st). Hättegörom anhängiggörs det sk begränsningsmålet.

Det är inte ett krav att den borgenär som anhängiggör begränsningsmålet har annålt sin fordran inom den annättningsfrist som har fastställts av domstolen enligt 354 § 1 st. Som framgår av 363 § har det ansetts nödvändigt att medge att borgenärer även på ett senare stadium får annåla sina fordringar och få dem beaktade vid fördelningen av ansvarsbeloppet. Annättningsfristens utgång har således inte preklusionsverkan. Möjligheten att anhängiggöra begränsningsmål förligger därför i och för sig även för borgenärer som försummat att annåla sina fordringar före fristens utgång.

11. Kanalisering av tvister till begränsningsmålet

Sedan begränsningsfond har upprättats skall alla tvister, som rör de fordringar som görs gällande för betalning ur fonden, och därmed sammanhängande frågor avgöras i ett sammanhang. Därmed vinnas att förfarandet blir mera effektivt än om talan kan väckas vid olika domstolar samt att sinsemellan motstridiga domar angående följden till ansvarsbegränsning kan undvikas. Vad nu har sagts gäller emellertid bara om talan väcks här i landet. Givetvis kan den svenska lagstiftningen inte lägga hinder i vägen för att talan väcks utomlands.

I *tredje stycket* föreskrivs att talan om en fordran som är av det slag att den är föremål för ansvarsbegränsning får väckas bara i begränsningsmålet sedan fonden har upprättats. Detsamma gäller frågan om den som har upprättat fonden har rätt till ansvarsbegränsning och frågor om fondens fördelning. Som har betonis tidigare (ovan p 8) föreligger det däremot inte något hinder mot att väcka fastställseltalen mot annan person än den som upprättat fonden med yrkande att denne skall förklaras obegränsat ansvarig för en fordran som omfattas av ansvarsbeloppet. Bevis-tema och utredning kan här vara av annat slag än vid talan mot den som har upprättat fonden och det har därför inte ansetts medföra några nackdelar att tillåta särskild talan härom. I Danmark och Norge är särskild talan även i detta senare hänseende hänvisad till begränsningsmålet.

Tvistemål som redan har inletts när begränsningsfondens upprättas får emellertid fullföljas vid den domstol där de väckts. För att säkerställa att övriga borgenärer kan bevaka sina intressen i denna rättegång och dela i denna som intervenienter, om de har invändningar mot krav som där har framställts, föreskrivs i 356 § att borgenär som annålt fordran skall underrätta om eventuellt pågående rättegång. — Det mest praktiska torde dock vara att parterna ens om att den först väckta talan återkallas och att fordringen i stället annåls i begränsningsmålet. I den mån så inte

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att.: Jens Røn

Pr. e-mail: jm@jm.dk

24. januar 2006

Høringssvar til lovudkast vedrørende politi- og domstolsreform

Vi takker herved for muligheden for at kommentere lovudkastet til en politi- og domstolsreform.

FRR hilser intentionerne om at samle politi- og retskredse i større enheder velkomne. Det er foreningens opfattelse, at en sådan reform vil kunne bidrage til at effektivisere myndigheds- og serviceopgaver over for borgere og erhvervsliv.

Vi er imidlertid skeptiske over for forslaget om at lade bl.a. skattesager starte ved byretterne efter endt nævnsbehandling i Landsskatteretten. Skattelovgivningen er meget omfattende og kompliceret, og det er vores opfattelse, at det ikke vil være muligt lokalt at opbygge den fornødne kompetence og ekspertise blandt byretsdommerne – selv med de større enheder.

Vi foreslår derfor, at landsretterne bliver appelinstans for sager behandlet i Landsskatteretten.

Med venlig hilsen

Michael Rugaard
afdelingschef

FORENINGEN AF ADVOKATER OG ADVOKATFULDMÆGTIGE I DJØF
Medlem af European Young Bar Association (EYBA)

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr.: Sagsnr.: 20052005-740-0109 – Lovforslag om en politi- og domstolsreform

J.nr.
Ref. -/GSH
23.01.2006

Danmarks Jurist- og
Økonomforbund
Gothersgade 133
Postboks 2126
1015 København K

Telefon 33 95 97 00
Telefax 33 95 99 99

djoef@djoef.dk
www.djoef.dk

I anledning af fremsendt udkast til forslag til lovforslag om en politi- og domstolsreform skal Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, FAAF, fremkomme med følgende bemærkninger:

Indledningsvist bemærkes, at FAAF er positivt indstillet overfor en reform af domstolsstrukturen, således at de tiltænkte mål om at styrke og udvikle politiets og domstolenes evne til at løse deres opgaver i overensstemmelse med fremtidens krav og muligheder kan opfyldes.

Det er FAAF's holdning, at domstolene i fremtidens samfund til stadighed skal være en uafhængig instans, som er det primære forum for løsning af samfundets tvister. Det er her til nødvendigt, at domstolene besidder den nødvendige kompetence, hurtighed og kvalitet, såfremt dette mål skal kunne indfries.

Lovforslaget ligger også op til en revision af procesformen, således at denne kan blive mere fleksibel ud fra sagens karakter og parternes ønsker. Dette er i henhold til FAAF's holdning i god tråd med, at domstolene skal tjene som et serviceorgan overfor borgerne og servicere disse.

Ad geografisk ændring:

I forbindelse med en ændring af retskredsene er det vigtigt, at retskredsene ikke bliver for geografisk omfangsrige, således at borgerne måtte føle at afstanden til domstolene kan blive for lang.

Det er FAAF's opfattelse, at det tillige er et vigtigt kriterium, at det sikres at borgerne har mulighed for at kunne få advokatbistand til at kunne håndtere en dialog med retterne og gennemføre en retssag.

Ved en ændring af retskredsene frygter FAAF, at dette medfører, at advokatkontorerne i byer, som tidligere havde et tingsted, vil lukke og siden her flytte til en by med et af de "nye" tingsteder.

Endvidere frygter FAAF, at en gennemførelse af lovforslaget vil have den følge, at det på længere sigt ikke er attraktivt at blive ansat advokat eller advokatfuldmægtig i provinsen, således at nye stillinger alene vil blive søgt i byer med et tingsted efter reformens gennemførelse.

Det er nødvendigt af hensyn til retssikkerheden i samfundet, at det sikres at advokaterne fortsat er tilstede i byer, som tidligere havde et tingsted. Alene på denne måde vil borgerne føle, at de har nemt ved at komme til domstolene, da advokaterne trods alt er dem, som skal bistå borgerne med at føre sager for domstolene.

Det fremgår af lovforslaget at gennemførelsen ikke vil have økonomisk konsekvens for erhvervslivet og borgerne. Hertil må det bemærkes, at gennemførelsen vil få betydning for advokatfirmaer, som har indrettet deres virksomhed på, at det har været placeret tæt på et tingsted.

Gennemførelsen vil også få betydning for den geografiske spredning af nyansættelser, da det må forventes, at det bliver svære at rekruttere nye medarbejdere til et advokatfirma, som ikke er beliggende i nærheden af et tingsted.

FAAF er af den holdning, at lovforslaget mangler at tage højde og afveje nævnte mulighed.

En løsning herpå kunne være, at det ved lov fastslås, hvornår retten vil blive sat i de forskellige byer. Hermed menes ikke, at der skal oprettes et fast bidingsted, men alene, at det er kendeligt for omverdenen, at retten kommer til de pågældende byer med et givent interval.

Et andet vigtigt aspekt, som FAAF er af den opfattelse skal reguleres er taksterne som anvendes ved omkostningsfastsættelse. Det er en nødvendighed, at der tilkendes højere omkostninger ved gennemførelsen af en retssag, idet dette skal kompensere for den øgede transporttid og følgelig spildtid.

Ad ændring af instansordningen:

FAAF er generelt positivt overfor de foreslåede ændringer af instansordningen, herunder at samtlige sager vil skulle starte som byretssager, medmindre disse er principielle.

For så vidt angår Handelsretten er det FAAF's opfattelse, at det er uklart, hvilke sager, som omfattes af *internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning*. Det er FAAF's opfattelse, at disse sager på lige fod med andre sager kan behandles ved de ordinære byretter, som kan tiltrædes af sagkyndige.

Af hensyn til muligheden for indbringelse af Handelsrettens afgørelser ved appel til Højesteret bør det alene være principielle internationale sager, som behandles af Handelsretten.

FAAF er enig i, at sager om immaterielle forhold bør behandles af Handelsretten, som foreslåede i lovforslagets § 225, stk 2.

Ændringen i instansordningen medfører også en personalemæssig ændring.

Af hensyn til sikring af retssikkerheden må det som minimum fordres, at afgørelsen af en civil sag som udgangspunkt foretages af en dommer.

Derfor er FAAF's opfattelse, at der bør udnævnes flere dommere til varetagelse af de opgaver der vil være forbundet med domstolene. Det må som udgangspunkt forventes, at en sag skal afgøres af en dommer og ikke en retsassessor eller dommerfuldmægtig.

Det bør løbende vurderes om der er tilstrækkelige med dommere til at løfte opgaverne og såfremt dette ikke er tilfældet må der udnævnes nogle flere.

Ad opnåelse af møderet:

Det skal særligt fremhæves, at en ændring af instansordningen betyder, at der skal tages stilling til spørgsmål om møderet for de overordnede retter.

Lovforslaget bemærkninger om, at der afventes en betænkning fra det af Justitsministeriet nedsatte udvalg om advokater er *ikke* tilstrækkelig på dette punkt, men FAAF har noteret, at Justitsministeriet vil tage stilling til efter den afgivne betænkning.

Det er FAAF klare opfattelse, at der tages stilling til, hvorvidt man skal bestå en prøve for at opnå møderet for Landsretten og Handelsretten.

En ændring af instansordningen uden, at der tillige tages stilling til en eventuel ændring af, hvorvidt man skal opnå møderet for de overordnede retter, er kun halvt gennemført arbejde.

Det må derfor anses for påkrævet, at stillingtagen foreligger forinden implementering af lovforslaget.

Ad brug af sagkyndige:

FAAF er positiv overfor muligheden for at gøre brug af sagkyndige i processen, men det er FAAF's opfattelse at honoraret til disse ikke er tilstrækkeligt.

Såfremt domstolene skal have mulighed for at anvende kvalificerede og kompetente sagkyndige bør honoraret til disse være højere.

Ad fuldbyrdelse og omkostninger:

Det er FAAF's opfattelse, at det er en nødvendighed, at der eksisterer en mulighed for fuldbyrdelse og gennemtvungelse af de afgørelser, som domstolene træffer.

Denne del behandler lovforslaget ikke, da det umiddelbart falder udenfor lovforslaget formål.

En ændring af instansordningen betyder ikke, at det bliver nødvendigt at revidere bestemmelserne om fuldbyrdelse og gennemførelsen af fogedforretninger, idet disse opgaver blot skal løses af byretterne på sædvanlig vis.

FAAF vil dog påpege, at en effektiv fuldbyrdelse af en given afgørelse nødvendiggør, at en domhaver også har mulighed for at få godtgjort omkostningerne ved fuldbyrdelse.

En ændring af retskredsene medfører de facto yderligere omkostninger for en domhaver til transport og anvendt tid. De nugældende mødesalærer, som er takstmæssigt fastsatte, giver ikke tilstrækkelig dækning hertil.

Det er derfor FAAF's opfattelse, at der skal ske en revision af omkostningsfastsættelsen ved gennemførelsen af fogedforretninger, herunder ved gennemførelsen af udkørende fogedforretninger.

Med venlig hilsen

Morten Schwartz Nielsen

Næstformand

Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige i DJØF

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1260 København K

Jmt. modt.
24 JAN. 2006

Den 23/01-2006
J.nr. 40A-ØL-67-05
crj

Justitsministeriet har ved brev af 16. december (sagsnr. 2005-740-0109) anmodet om en udtalelse om udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreformen).

Jeg skal i den anledning - efter at sagen har været drøftet på et plenarmøde for landsrettens dommere den 6. januar 2006 - udtale, at landsretten vedrørende udkastet til de forslag, der bygger på betænkning nr. 1398/2001 fra Domstolenes Strukturkommission og betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I (Instansordningen, byrettens sammensætning og almindelige regler om sagsbehandlingen i første instans) kan henholde sig til sit høringssvar af 19. november 2001 (Justitsministeriets sagsnr. 2001-740-0184 og 2001-740-0100), idet dog pkt. II.8. i høringssvaret udgår.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet i bemærkningerne til Domstolsstyrelsen kun i begrænset omfang har forholdt sig til de betragtninger, der er anført i førnævnte høringssvar. De anførte betragtninger kan efter landsrettens opfattelse i dag anføres med samme styrke som tidligere.

Vedrørende nævningereformen bemærkes, at den i det væsentlige svarer til det forslag, som Retsplejerådets flertal på 9 medlemmer fremsatte i betænkning nr. 1352/1998 om behandling af nævningesager. Denne betænkning blev behandlet på et plenarmøde for landsrettens dommere den 19. juni 1998, hvor konklusionen blev, at betænkningen ikke gav landsretten anledning til bemærkninger, jf. Østre Landsrets høringssvar af 22. juni 1998 til Justitsministeriet (Justitsministeriets sagsnr. 1996-793-0354).

Ved den fornyede gennemgang af udkastet til forslaget til reform af nævningebehandling blev det af nogle dommere påpeget, at reglen i udkastets § 689, stk. 2, hvorefter nævninger ikke medvirker i landsretten i sager, der er afgjort i byretten under medvirken af nævninger, når anken alene vedrører strafudmålingen, medfører, at en enstemmig byretsdom vil kunne ændres i landsretten i formildende retning af tre voterende og i skærpende retning af fire voterende.

Det blev endvidere påpeget, at de afstemningsregler, der gælder i byretten ved sanktionsfastsættelsen, jf. udkastets § 894, stk. 3, må gælde også i landsretten med de af forholdets natur følgende ændringer, jf. henvisningsreglen i § 917, stk. 1. Der kunne muligt være anledning til at præcisere dette i udkastets § 931, stk. 4, eventuelt således at det udtrykkeligt anføres, at i landsretten stemmer skiftevis tre nævninge og en dommer, således at nævningene stemmer først og retsformanden til sidst. I udkastets § 891, stk. 5, skal henvisningen i næstsidste linie, formentlig være til § 884 og ikke § 883.

For så vidt angår forslagets økonomiske og administrative konsekvenser bemærkes særligt, at det er af væsentlig betydning for muligheden for fortsat at kunne nedbringe sagsbehandlingstiderne ved landsretten, at landsretten ikke nednormeres, før der sker en målbar lettelse i arbejdet med civile 1. instanssager.

Den forudsatte nednormering af antallet af dommere i Østre Landsret giver ikke landsretten anledning til bemærkninger under forudsætning af, at stillingsledigheden- og dermed den væsentlige del af nednormeringen – først indtræffer, når den beskrevne lettelse i landsrettens arbejde finder sted.

For så vidt angår lovudkastets bemærkninger om bygninger bemærkes, at det også for Østre Landsret er væsentligt, at der i den kommende tid etableres tilfredsstillende bygningsmæssige forhold for brugerne, herunder i form af venterum for bl.a. vidner.

Der bør derfor tages skridt, herunder afsættes de fornødne midler, til forbedring af de bygningsmæssige forhold også i Østre Landsret.

Idet landsretten kan henholde sig til tidligere udtalelser om Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene), om Visionsudvalgets rapport vedrørende fremtidens politi og om betænkning nr. 1461/2005 om varetagelse af tinglysningsopgaven giver lovudkastet ikke i øvrigt landsretten anledning til bemærkninger.

Der vedlægges kopi af landsrettens ovennævnte høringsvar af 19. november 2001.

Kopi af dette brev med bilag er efter anmodning sendt til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Bent Carlsen', written over a horizontal line.

Bent Carlsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Nanna Blach', written above the printed name.

Nanna Blach

PRÆSIDENTEN FOR ØSTRE LANDSRET

Den 19. november 2001
J.nr. 40A-3/2001
40A-16/2001

KOPI

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Ved skrivelser af 30. januar 2001 (sagsnr. 2001-740-0084) og 18. april 2001 (sagsnr. 2001-740-0100) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om betænkning nr. 1398/2001 fra Domstolenes Strukturkommission og om betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I (Instansordningen, byrettens sammensætning og almindelige regler om sagsbehandlingen i første instans).

Sagen har været drøftet på et plenarmøde for landsrettens dommere den 2. november 2001. Jeg skal på baggrund af denne drøftelse udtale følgende:

I. Strukturkommissionens betænkning.

Betænkningen indeholder side 365-67 overvejelser om eventuel nedlæggelse af landsretternes bitingsteder, der efter kommissionens opfattelse som det klare udgangspunkt bør opretholdes.

Landsretten er enig i dette hovedsynspunkt og i den anførte begrundelse herfor. Til de af kommissionen anførte synspunkter skal føjes, at der ud over en hensyntagen til lokal-samfundet er den positive virkning forbundet med behandling af sager ved bitingstederne, at der, når dette sker, i almindelighed er en større offentlig interesse omkring disse sager.

Betænkningen redegør endvidere for kommissionens overvejelser om eventuel nedlæggelse af bitingstederne i Holbæk, Næstved og Slagelse, således at sagerne skal behandles i København, og bitingstedet i Svendborg, således at sagerne skal behandles i Odense.

Det blev under drøftelsen anført, at de anførte synspunkter ikke har samme vægt for Svendborgs vedkommende, al den stund det for landsretten har ringe eller ingen betydning, om en rejse skal foretages til Odense eller Svendborg.

Det blev ligeledes stærkt fremhævet, at der, hvad enten der sker nedlæggelse af visse bitingsteder eller ej, bør tilvejebringes adgang for landsretterne til i videre omfang at behandle sager med lægdommere ved hovedtingstedet, når dette efter en konkret vurdering er hensigtsmæssigt, og at det omvendt i en del tilfælde – bl. a. i nævningesager – er påkrævet, at der fortsat er mulighed for at behandle sager ved det hidtidige bitingsted.

II. Retsplejerådets betænkning.

1. Som fremhævet i betænkningen (s. 187) nødvendiggør den foreslåede instansordning, at reglerne om advokaters møderet for landsret overvejes.
2. Der er ikke behov for en regel om direkte anke fra byretten til Højesteret. Landsretten tilslutter sig herved mindretallets udtalelse, jf. betænkningen s. 189-190. Landsrettens arbejde vil – også uden en formaliseret "fast track"-procedure – blive tilrettelagt således, at hastende, principielle sager berammes med meget kort varsel.
3. Sø- og Handelsretten ("Handelsretten") foreslås gjort til landsdækkende specialdomstol i første instans (lovudkast til retsplejelovens §§ 20 a, 225 og 227), hvis afgørelser i domsager appelleres direkte til Højesteret. Retten får kompetence til at behandle blandt andet erhvervsrelaterede principielle sager, der efter anmodning henvises fra byret.

Det fremgår af betænkningen side 205-06, at Retsplejerådet – i betragtning af rådets forslag om en radikal overførsel af kompetence til at afgøre sager i første instans fra landsretten til byretten – i og for sig opfatter muligheden at gøre Sø- og Handelsretten til en specialbyret som den naturlige konsekvens af rådets forslag om en ny instansordning med hensyn til byretter og landsretter.

Denne vurdering kan landsretten tiltræde.

Som det videre fremgår af Retsplejerådets overvejelser, har det for udformningen af Rådets forslag været afgørende, at et stort antal medlemmer af dets følgegruppe såvel som Sø- og Handelsretten har givet udtryk for, at det for denne rets anseelse er meget væsentligt, at der i domssager er direkte appel til Højesteret, selv om rådet ikke selv deler denne frygt for rettens anseelse.

Landsretten finder ikke at burde udtale sig om denne vurdering, der har en mere politisk karakter. Landsretten finder imidlertid anledning til, at fremhæve følgende mulige konsekvens af Retsplejerådets forslag:

Det er karakteristisk for den nuværende ordning, at landsretterne er domstolenes centrale instans, der for det store antal sagers vedkommende skaber, opretholder og udbygger retspraksis. Det er i denne henseende anset for væsentligt, at dette har kunnet ske i et helhedsperspektiv, idet baggrunden for afgørelserne i de enkelte sager har været et bredt kendskab til retsudviklingen inden for alle kategorier af sager, herunder sager både vedrørende erhvervsmæssige forhold og inden for forbrugerområdet. Om de med dette helhedsperspektiv forbundne fordele kan henvises til det i Strukturkommissionens betænkning side 195 gengivne citat, hvorefter Retsplejerådet finder, det er vigtigt, at dommere fortsat er generalister, men hvorefter generalistfunktionen kan *kombineres* med, at en bestemt afdeling eller bestemte dommere samtidig opnår et vist specialistkendskab til et bestemt område ved at behandle en vis mængde sager inden for det pågældende område. Ud fra denne betragtning må det anses for betænkeligt, om nyordningen skulle indebære, at betydelige retsområder generelt gik landsretterne forbi.

Det må i denne forbindelse fremhæves, at landsretterne efter forslaget skal kunne tilbyde ganske samme sagkundskab som Handelsretten, idet landsretterne skal kunne tiltrædes af sagkyndige medlemmer, hvis fagkundskab skønnes at være af betydning for sagen.

Endelig er der grund til at bemærke, at forslagets afgrænsning af den saglige kompetence mellem landsret og Handelsret er helt flydende. Retsplejerådets overvejelser om udkastet til §§ 226 og 227 (betænkningen s. 477 og 479-480) angiver ingen løsning på afgrænsningsproblemet.

4. Forslaget til nyordning af sagsforberedelsen i første instans indebærer en betydelig forøgelse af ressourceanvendelsen ved retterne, idet det øgede tidsforbrug til afholdelse af

forberedende møder ikke kan antages at blive tilnærmelsesvis modsvaret af mindre tidsforbrug under domsforhandlinger.

Endvidere må den foreslåede omfattende materielle procesledelse og tidsstyring af dispositive sager forudses at øge det judicielle engagement, mulighederne for konfrontation mellem eller med parterne og kærefrekvensen. Blandt mange eksempler kan det nævnes, at terminfikseret syn og skøn (lovudkast til § 353, stk. 5) rummer adskillige latente konflikter, jf. herved overvejelserne i betænkningen s. 276 f.

Den betydelige merbelastning, der følger af forslaget om sagsforberedelsen i første instans, kan næppe kompenseres alene ved den af Retsplejerådet forudsatte styrkelse af sekretariatsfunktionen.

5. Retsplejerådet er flere steder, blandt andet i betænkningen s. 499, inde på, at den primære sanktion for undladt rettidig indlevering af processkrift skal være præklusion med hensyn til det spørgsmål, som et processkrift efter rettens pålæg skulle angå. Udeblivelsesvirkning skal derimod kun tilkendes, når der er særlig anledning dertil. Der oplyses ingen begrundelse for dette skift fra den gældende anvendelse af udeblivelsesvirkning til præklusion.

Denne nyordning bør næppe gennemføres, eftersom den foreslåede, så væsentlige nedtoning af udeblivelsesvirkning må antages at modvirke det tilsigtede resultat, nemlig en forkortelse af sagsbehandlingstiden. Desuden må der forudses flere tvister om præklusionsspørgsmål, og den lempelige adgang til at fremsætte nyt processtof uanset indtrådt præklusion (lovudkast til § 358, stk. 2-4, jf. stk. 1, jf. stk. 6-7) vil formentlig ofte begrunde udsættelse, således at modparten får mulighed for fyldestgørende imødegåelse. Udsættelse er særlig uheldig, hvis den indebærer omberømmelse af domsforhandlingen, idet omberømmelse gennemgående sinker også andre retssager. Den foreslåede ordning med forhåndsberømmelse af domsforhandling (§ 353, stk. 1, nr. 4) er særligt sårbar over for udsættelse.

6. Lovudkast til § 355, stk. 2, 1. pkt., bør ikke gennemføres. Den foreslåede regel går ud på, at når en ret bestemmer, at en part skal indlevere et yderligere processkrift, skal det være med henblik på afklaring af et nærmere angivet spørgsmål. Retsplejerådet har ikke begrundet forslaget.

Der er tale om en ved loven detailstyret procesledelse, der er usmidig, og som efter omstændighederne vil virke uhensigtsmæssigt. For øvrigt er det i reglen vigtigere, at forberedelsen af en dispositiv sag søges afsluttet på det rigtige tidspunkt, end at retten leder efter det rigtige tema for kontradiktion.

7. Den i lovudkast til § 365, stk. 2, 2. pkt., foreslåede regel, hvorefter oplæsning af påberåbte dokumenter kun skal finde sted i det omfang, der er særlig anledning dertil, bør udgå.

Som anført i betænkningen (s. 512) skal der efter gældende ret ikke nødvendigvis ske oplæsning af skriftlige beviser, og den pågældende bestemmelse er derfor overflødig. Hvis bestemmelsen indføres, kan uspecificerede henvisninger til dokumenter - altså også eksempelvis regnskabsmateriale og talopstillinger - forøge det senere arbejde med at udarbejde sagsfremstillingen i dommen, navnlig hvis sagen er kompliceret eller dårligt udført. Spørgsmålet om eventuel oplæsning af skriftlige beviser bør derfor fortsat overlades til retsledelsen og afgøres efter en konkret vurdering.

Retsplejerådets forslag bygger i øvrigt på, at de personer, der har med sagen at gøre, på forhånd orienterer sig i sagens materiale (betænkningen s. 294).

Det bør imidlertid fastholdes, at det sikreste grundlag for en dommers forståelse af en sag er det, der nærmere forelægges i retssalen. Medmindre andet bestemmes, bør forelæggelsen derfor ske fra grunden, som om dommeren ikke har forkundskab til sagen.

8. Lovudkast til § 218 a bør ændres, så ordningen kun gælder domme i borgerlige sager i første instans.

Ankedomme skal efter gældende retstilstand ikke nødvendigvis indeholde fx fuldstændig narratio, og det bør fortsat bero på en konkret vurdering, i hvilket omfang en fremstilling af sagen er påkrævet i en ankedom. Et krav om fuldstændig sagsfremstilling i alle ankedomme i borgerlige sager, herunder sager med byretsdomme i forenklet form, vil medføre en aldeles unødigt forøgelse af ressourceanvendelsen ved landsretterne.

9. Lovudkast til § 219, hvorefter den gældende frist på 3 måneder for afsigelse af landsretsdomme forkortes til 2 måneder i førsteinstanssager og 4 uger i ankesager, bør ikke gennemføres.

For så vidt angår førsteinstanssager kræver arbejdet med domskonciperingen jævnligt fulde 3 måneder, dels som følge af sagernes kompleksitet, dels som følge af landsretternes forpligtelse til at lade konstituerede dommere deltage i domskonciperingen. Denne situation vil næppe ændre sig, hvis Retsplejerådets forslag gennemføres, så alle førsteinstanssager bliver principielle sager, der er henvist fra byretterne. For så vidt angår ankesager vil arbejdet med domskonciperingen afhænge af, i hvilket omfang en fremstilling af sagen er påkrævet, jf. oven for under 8, men gennemføres forslaget om en fuldstændig sagsfremstilling i alle ankedomme, vil også arbejdet med domskonciperingen i anke sager jævnligt kunne kræve fulde 3 måneder.

Genpart af denne skrivelse er fremsendt til Domstolsstyrelsen.

Ziegler

Vestre Landsret
Præsidenten

Jmt. modt.
24 JAN. 2006

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-62-05
Den 23. januar 2006

I et brev af 16. december 2005 (Sagsnummer 2005-740-0109) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om et udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform (udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love).

Sagen er drøftet med landsrettens dommere på et ekstraordinært plenarmøde den 20. januar 2006, og jeg skal herefter udtale følgende:

Det er den almindelige opfattelse i landsretten, at domstolsreformen er en tiltrængt og spændende reform, som rigtigt gennemført og under forudsætning af, at domstolene tilføres de fornødne resurser, vil kunne skabe grundlaget for et fremtidigt domstolssystem, der på en måde, som både er retssikkerhedsmæssig forsvarlig og effektiv, og i rammer, der er tidssvarende, funktionelle og brugervenlige, vil kunne løfte de opgaver, som domstolene skal kunne varetage i et moderne samfund.

Landsretten har tidligere afgivet udtalelser om de betænkninger, der danner en væsentlig del af grundlaget for det foreliggende udkast. Der henvises nærmere til landsrettens udtalelser af 2. juli 1998 om Retsplejerådets betænkning nr. 1352/1998 om behandlingen af nævningsager, af 29. november 2001 om betænkning nr. 1398/2001 fra Domstolenes Strukturkommission og om Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I (Instansordningen, byrettens sammensætning og almindelige regler om sagsbehandlingen i første instans), af 7. april 2004 om Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene), af 15. august 2005

om Visionsudvalgets rapport vedrørende fremtidens politi samt af 2. september 2005 om Tinglysningssudvalgets betænkning nr. 1461/2005 om varetagelse af tinglysningssopgaven.

På baggrund af de udtalelser, som landsretten tidligere har afgivet, skal landsretten herefter fremkomme med følgende supplerende bemærkninger til de enkelte elementer i det foreliggende udkast:

I. Politireformen.

Landsretten finder ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende denne del af udkastet.

II. Domstolsreformen.

Ændring af retskredsstrukturen mv.

Landsretten finder ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende retskredsstrukturen eller ledelsen af retterne.

Instansordningen i civile sager.

a. Den foreslåede adgang til henvisning af sager fra byret til landsret til behandling i førsteinstans er af væsentlig betydning for den nærmere afgrænsning af de sager, der vil kunne indbringes for Højesteret uden særlig tilladelse. Det er derfor også væsentligt, at bestemmelsen administreres således, at henvisning sker og alene sker i de sager, hvor en sådan umiddelbar adgang til Højesteret er velbegrundet.

Efter udkastet vil afgørelser, der nægter henvisning til landsret, kunne påkæres, mens afgørelser, der henviser en sag til landsret, ikke vil kunne påkæres eller i anden sammenhæng kunne ændres af landsretten.

Det er væsentligt også for det samlede sigte med instansomlægningen, at landsretten som førsteinstans og Højesteret som andeninstans ikke kommer til at behandle sager, som ikke er tiltænkt dem. Dette kunne isoleret set tale for en ordning, der gav landsretterne mulighed for

at tilbagevise en henvist sag. Hensynet til parterne i den konkrete sag fører imidlertid til, at der må kræves særlige grunde for indførelse af en regel, hvorefter landsretterne skal kunne tilbagevise en sag til den byret, som har fundet, at landsretten var den rigtige instans til behandling af sagen i førsteinstans. En sådan regel bør derfor kun indføres, såfremt der i praksis viser sig et behov herfor.

b. Kriteriet i udkastet til retsplejelovens § 126, stk. 1, for henvisning af en sag fra byret til landsret som førsteinstans svarer til kriteriet i udkastet til retsplejelovens § 12, stk. 3, nr. 1, for kollegial behandling af sagen i byretten. Dette kan umiddelbart forekomme mindre hensigtsmæssigt.

Byrettens sammensætning i civile sager.

Med hensyn til kriteriet i udkastet til retsplejelovens § 12, stk. 3, nr. 1, for kollegial behandling af sagen i byretten henvises til ovenstående bemærkning.

Landsretten finder i øvrigt ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende byrettens sammensætning i civile sager.

Sagsbehandlingen i civile sager i første instans.

a. Landsretten har fortsat ikke bemærkninger til de - for nogles vedkommende ret snævre - frister for forskellige elementer i retternes sagsbehandling. Landsretten skal imidlertid ikke undlade at gøre opmærksom på, at en væsentlig årsag til de nuværende sagsbehandlingstider ved retterne i sociale sager, pensionssager, erstatningssager mod forsikringsselskaber og i sager mod Patientskadeankenævnet ofte er sagsbehandlingstiden hos andre offentlige myndigheder, for hvem sagen skal forelægges.

b. De foreslåede bestemmelser om forberedelsen af civile sager svarer i alt væsentligt til den fremgangsmåde, som landsretten allerede følger med forberedende møder/telefonmøder efter svarskriftet og så tidlig berømmelse og så få processkrifter som muligt. Landsretten har gode erfaringer med denne fremgangsmåde og derfor ikke bemærkninger til de foreslåede bestemmelser.

c. De fordele, der er indeholdt i den foreslåede bestemmelse i udkastet til retsplejelovens § 365, stk. 2, om fremstilling af sagen og (begrænset) oplæsning af sagens dokumenter, må - som anført i landsrettens udtalelse af 29. november 2001 om bl.a. Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje I (Instansordningen, byrettens sammensætning og almindelige regler om sagsbehandlingen i første instans) - afvejes i forhold til risikoen for dels at der kan opstå tvivl om, hvad parterne hver især har påberåbt sig, dels at dommerne forud for hovedforhandlingen skal bruge unødigt tid på at sætte sig ind i ofte omfattende skriftligt bevismateriale, som ingen af parterne vil påberåbe sig ved hovedforhandlingen.

Det er landsrettens opfattelse, at det foreliggende udkast - uanset det anførte i bemærkningerne side 221 - ikke i tilstrækkelig grad sikrer, at det forud for hovedforhandlingen er helt klart, hvilke præcise dele af det skriftlige bevismateriale, som anses for påberåbt. Det bemærkes, at det efter landsrettens opfattelse ikke vil være tilfredsstillende eller hensigtsmæssigt, hvis den ramme, som parterne efter udkastet skal lægge for sagen, reelt fører til, at en større del af det skriftlige bevismateriale skal anses for påberåbt, fordi parterne erstatter en oplæsning af dele af dokumentet med en generel henvisning til, at dokumentet som sådant skal anses for påberåbt.

Landsretten må derfor fastholde forslaget om, at det skal sikres, at hver af parterne forud for hovedforhandlingen meddeler retten og modparten, hvilke af sagens dokumenter de vil anvende som bevis, og for hver enkelt af disse dokumenters vedkommende nøje angiver, hvilke dele af dokumentet det drejer sig om. Dette bør i øvrigt ske på et tidspunkt, der kan afpasses efter den konkrete sag og dermed efter behovet for tid til den konkrete forberedelse. Det foreslås derfor, at sådanne oplysninger/ekstrakten skal indleveres inden en af retten fastsat frist før hovedforhandlingen og ikke i alle tilfælde blot senest en uge inden hovedforhandlingen, jf. udkastets forslag til retsplejelovens § 357, stk. 3.

Det kan føjes til, at de foreslåede effektiviseringer af hovedforhandlingens afvikling under alle omstændigheder modsvares at et behov for øget forberedelse og efterbehandling, og at dette forslag isoleret set derfor primært vil medføre en mere nutidig og effektiv afvikling af selve hovedforhandlingen.

Denne del af udkastet giver fortsat ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Forholdet mellem administrative nævn og domstolene.

Landsretten finder ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende denne del af udkastet.

Behandlingen af sager om mindre krav (småsagsproces).

De foreslåede bestemmelser i udkastet svarer i alt væsentligt til Retsplejerådets forslag om en særlig småsagsproces, jf. betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene).

Landsretten har i en udtalelse af 7. april 2004 om denne betænkning udtalt, at man ikke har bemærkninger til bl.a. forslaget om en småsagsproces. Landsretten kan henholde sig til denne udtalelse, idet man dog skal henlede opmærksomheden på, om der kunne være anledning til at medtage en ændring i lejeloven (jf. udkastets § 85) med præcisering af, at reglerne om medvirken af boligdommere - bl.a. under sagens forberedelse - ikke skal finde anvendelse på de boligretssager, der skal behandles efter småsagsprocessen.

Nævningereform (og andre spørgsmål vedrørende straffesagers behandling).

a. For så vidt angår de foreslåede ændrede regler om behandling af nævningesager, finder landsretten det fortsat vigtigt - som anført i landsrettens udtalelse af 2. juli 1998 om Retsplejerådets betænkning nr. 1352/1998 om behandlingen af nævningesager - at der indføres et to-instanssystem også med hensyn til vurderingen af skyldsspørgsmålet i nævningesager. Landsretten finder i øvrigt ikke anledning til at fremkomme med bemærkninger vedrørende denne del af forslaget.

b. Landsretten kan tiltræde forslaget til ændret systematik i retsplejelovens fjerde bog om strafferetsplejen.

c. Det forekommer uhensigtsmæssigt, at det - som foreslået uændret i udkastet til retsplejelovens § 107 - er retten, der skal fastsætte vederlaget til personer, som virker som anklager i en enkelt sag. Dette gælder især, hvis anklagemyndigheden forud har givet vedkommende tilsagn om en bestemt timetakst.

d. I udkastet til retsplejelovens § 968, der nu alene skal omhandle kære fra byret til landsret, opretholdes i stk. 4, den nugældende bestemmelse i stk. 2, hvorefter kendelser og andre beslutninger, der afsiges under domsforhandlingen (hovedforhandlingen) og dennes forberedelse, kun kan kæres under nærmere opregnede betingelser, eller hvis andet er bestemt i loven. I udkastet til retsplejelovens § 968 a, der omhandler kære til Højesteret, er fastsat, at kære kun kan ske under de betingelser, der er anført i § 968 og med Procesbevillingsnævnets tilladelse, som kun kan gives ved spørgsmål af principiel karakter, eller hvis særlige grunde taler derfor.

I bemærkningerne til bestemmelserne er anført, at stk. 4 med redaktionelle ændringer viderefører nugældende stk. 2. Den gældende praksis om alligevel at behandle kæremål på trods af begrænsningen i den nugældende § 968, stk. 2 (forslagets stk. 4) er ikke omtalt. Det drejer sig som bekendt navnlig om tilfælde, hvor kendelsen eller beslutningen har angået væsentlige eller fundamentale spørgsmål eller pådømmelsens grundlag (ex U1998/628 H om tiltaltes selvstændige adgang til at stille spørgsmål til vidner). Landsretten går ud fra, at denne praksis kan videreføres.

Central varetagelse af tinglysningsopgaven.

Det fremgår ikke af udkastet, hvor Tinglysningsretten vil få sit sæde. Når der er taget stilling hertil, må det indgå i vurderingen af de økonomiske og administrative konsekvenser, at alle kæremål vedrørende afgørelser truffet af Tinglysningsretten forudsættes behandlet af landsretten i den landsretskreds, hvor Tinglysningsretten får sit sæde.

Landsretten finder i øvrigt ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger vedrørende denne del af udkastet.

Gennemførelsen af domstolsreformen

a. De foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelser og overgangsordninger giver ikke landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Landsretten skal dog henlede opmærksomheden på, at der - uanset den foreslåede overgangsordning - ved lovens ikrafttræden den 1. januar 2007 vil versere et større antal civile førsteinstanssager, som landsretten skal færdiggøre, uanset at sådanne sager fremover vil skulle behandles i førsteinstans ved byretterne. Det er et led i landsrettens behandling og forberedelse af førsteinstanssager, at sagerne løbende berammes til domsforhandling. Landsretten forudsætter i sin nuværende sagsbehandling, at dette kan ske uændret, også uanset at domsforhandlingen først vil kunne ske efter lovens ikrafttræden, og at den nødvendige resursetilpasning sker med hensyntagen hertil.

b. I de almindelige bemærkninger - pkt. 11.3 om retternes bygninger under afsnit III - er bl.a. anført, at retternes nuværende bygninger på en række områder ikke er tidssvarende, og at retterne i forbindelse med en reform vil skulle have mere tidssvarende bygninger, som i højere grad skal være tilpasset de særlige opgaver, der løses ved retterne. Dette indebærer bl.a., at retternes bygninger bør være indrettet således, at der både i byretter og landsretter er mulighed for etablering af tilfredsstillende domstolsfaciliteter i form af bl.a. vidneventerum.

På baggrund af disse betragtninger er det skuffende, at der i forbindelse med det foreliggende udkast til reformforslaget ikke ses at være taget de fornødne skridt til at sikre, at også Vestre Landsrets bygningsmæssige forhold vil kunne opfylde de anførte krav. Dette gælder særligt, da behandlingen af et forslag - fremsendt af Domstolsstyrelsen til Justitsministeriet i 2004 - om en påkrævet forbedring af landsrettens bygningsmæssige forhold i Viborg har været sat i bero netop på arbejdet med domstolsreformen.

Det skal understreges, at landsretten selvsagt er enig i, at de nye byretter har et stort behov for samlede og tidssvarende lokalemæssige forhold, men det er efter landsrettens opfattelse afgørende, at sådanne forhold også sikres for landsretten og dermed for en af de domstole, hvor en stadig større del af alle sager vil kunne finde deres endelige afgørelse.

Landsretten finder det nødvendigt, at der snarest tages skridt til at sikre en påkrævet og nødvendig forbedring af landsrettens lokaleforhold i Viborg således, at der sikres landsrettens

brugere og medarbejdere en værdig, funktionel og tidssvarende ramme for landsrettens retssagsbehandling og øvrige funktioner.

Som bilag til dette høringssvar er vedhæftet en notits om Vestre Landsrets nuværende lokaleforhold i Viborg og behovet for en forbedring heraf. Notitsen indeholder endvidere en beskrivelse af et løsningsforslag, som er udarbejdet af landsretten i samarbejde med Domstolsstyrelsen og Slots- og Ejendomsstyrelsen og efter drøftelser med Viborg Kommune og Viborg Amt. Domstolsstyrelsen har i september 2004 sendt forslaget til Justitsministeriet med henstilling om, at der snarest tilvejebringes det fornødne bevillingsmæssige grundlag for en gennemførelse af projektet.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

Landsretten skal herom - foruden de spørgsmål af økonomisk og administrativ karakter, der er nærmere omtalt i det foranstående - anføre følgende:

Det er forudsat i udkastet, at landsretternes resurser skal reduceres i forbindelse med instansomlægningen.

Landsretten har ikke grundlag for at kritisere det foreliggende skøn over instansomlægningens samlede betydning for landsrettens resurser. Som det er nævnt ovenfor, forudsætter landsretten, at resursetilpasningen sker under hensyntagen til, at landsretten vil skulle færdiggøre behandlingen af et større antal civile førsteinstanssager, som landsretten har modtaget før instansomlægningens ikrafttræden, uanset at tilsvarende sager fremover vil skulle behandles i førsteinstans ved byretterne.

Endvidere bør resursetilpasningen søges gennemført således, at der skabes mulighed for, at landsretten hurtigt vil kunne nå frem til sagsbehandlingstider af en mere acceptabel længde. For lange sagsbehandlingstider har i al for lang tid har været det helt store problem for landsretten. Sagsbehandlingstiderne er ganske vist i de senere år blevet markant kortere i mange sager, men det er stadig således, at mange civile ankesager tager op mod et år og de fleste førsteinstanssager op mod to år. Det er landsrettens opfattelse, at man bør være opmærksom herpå ved tilpasningen af landsrettens resurser til den nye ordning, og at

landsrettens resurser bør søges tilpasset på en sådan måde, at landsretten i tilknytning til reformen vil få mulighed for at nå frem til sagsbehandlingstider på omkring 6 måneder i de fleste ankesager og på omkring 1 år i mange førsteinstanssager.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

BILAG til Vestre Landsrets udtalelse.

23. januar 2006

Notits om Vestre Landsrets nuværende lokaleforhold i Viborg og behovet for en forbedring heraf.

1. Vestre Landsret.

Vestre Landsret har sit sæde (hovedtingsted) i Viborg. Landsretten består af 1 præsident, 38 andre faste landsdommere, ca. 10 midlertidige (konstituerede) landsdommere, 8 øvrige jurister og ca. 60 administrative medarbejdere.

Præsidenten er administrativ chef for landsretten og således ansvarlig for varetagelsen af de bevillingsmæssige og administrative forhold, der er henlagt til embedet. Landsrettens dommere er fordelt på 15 retsafdelinger med hver tre dommere. Landsrettens administrative medarbejdere er fordelt på 6 retssektioner, der hver udfører de administrative sagsbehandlingsfunktioner for to, tre eller fire retsafdelinger, samt på en sektion til varetagelse af en række centrale, administrative opgaver. Landsrettens øvrige jurister er tilknyttet de retsafdelinger, der behandler særligt mange kæremål eller i særlig grad står for forberedelsen af landsrettens civile sager, samt landsrettens administration.

Vestre Landsret behandler sager ved hovedtingstedet i Viborg samt ved de såkaldte bidingsteder i Århus, Aalborg, Kolding, Esbjerg og Sønderborg. Landsrettens administration er beliggende ved hovedtingstedet i Viborg.

Efter udkastet til lovforslag om politi- og domstolsreformen vil der i Vestre Landsret blive foretaget en reduktion af bl.a. antallet af konstituerede dommere. I den konsulentanalyse af de danske domstole, der indgår som en del af grundlaget for domstolsreformen, er det lagt til grund, at der i Vestre Landsret vil kunne blive tale om en personalereduktion på 3 sådanne

dommerårsværk og 4 administrative årsværk. En gennemførelse heraf vil ikke i sig selv give mulighed for nogen afgørende forbedring af landsrettens nuværende bygningsmæssige forhold i Viborg, men vil - på samme måde som andre elementer i domstolsreformen - kunne få en betydning for den nærmere planlægning af den mest hensigtsmæssige indretning af landsrettens fremtidige lokaler.

2. Vestre Landsrets lokaler i Viborg.

Vestre Landsret har i Viborg rådighed over landsrettens hovedbygning (nævningeretsbygningen) samt over et større lejemål i nogen afstand fra hovedbygningen (Fælledvej) og et mindre lejemål i rådhusbygningen ved siden af hovedbygningen.

Landsrettens hovedbygning er opført til landsretten og taget i brug i 1920, da landsrettens bestod af 12 dommere. I takt med landsrettens udvidelse er hovedbygningen ombygget og udnyttelsen intensiveret. Hovedbygningen rummer i dag en nævningeretssal og 5 andre retssale, 9 retsafdelinger (med tilknyttede retssektioner) samt landsrettens administration. En væsentlig del af de dommere, der er knyttet til de 9 retsafdelinger, har dog kontorer på Fælledvej eller på Rådhuset.

Landsrettens lejemål på Fælledvej rummer 4 retssale og 4 retsafdelinger (med tilknyttet retssektion) samt en række kontorer til dommere og øvrige jurister. Lejemålet er indrettet i en almindelig kontorbygning.

Landsrettens lejemål på Rådhuset rummer 2 retssale, 2 retsafdelinger (med tilknyttet retssektion) samt en række kontorer til dommere og øvrige jurister.

3. Vurderingen af de nuværende lokaleforhold.

Landsrettens nuværende lokaleforhold i Viborg er klart utilfredsstillende, og landsretten har i samarbejde med bl.a. Domstolsstyrelsen i flere år arbejdet for en nødvendig forbedring af lokalesituationen.

Vurderingen af de nuværende lokaleforhold kan nærmere beskrives således:

Opdelingen af landsretten på 3 adresser er i sig selv hæmmende for en effektiv opgaveløsning.

Hovedbygningens udnyttelse er så intensiv, at det ikke er muligt at tilvejebringe tidssvarende forhold for landsrettens brugere eller medarbejdere. Til de 6 retssale findes således kun ét advokatværelse, hvor en advokat har mulighed for i enrum at drøfte sagens gang med sin klient, og ét mindre journalistværelse med plads til højst to journalister. Der er ikke særskilte venterum til vidner, der således må have ophold på landsrettens gangarealer sammen med sagens parter, øvrige vidner og parternes bekendte og andre tilhørere. Der er heller ikke særskilte venterum for landsrettens lægdommere. Den intensive udnyttelse af hovedbygningen betyder endelig, at en række af landsrettens medarbejdere har trange og utidssvarende arbejdsforhold, ligesom det ikke er muligt at placere og indrette arbejdspladserne på en måde, som i sig selv er fremmende for en effektiv arbejdsgang.

Landsrettens lokaler på Fælledvej er indrettet i en almindelig kontorbygning. Indretning og arbejdsforhold for landsrettens medarbejdere er i alt væsentligt i orden, men afstanden til hovedbygningen er til besvær for landsrettens medarbejdere og sags gange og til gene for landsrettens brugere, når sager må flyttes mellem de to bygninger, eller når parter, vidner og advokater simpelthen tager fejl af stedet for et retsmødes afholdelse. Bygningens karakter af en almindelig kontorbygning med hovedindgang fra bagsiden betyder endvidere, at bygningen og landsrettens retssale, hvoraf flere ligger i gadeplan og med vindue ud til gaden, og ventelokaler ikke fremtræder på en måde, der afspejler den seriøsitet og værdighed, der skal være forbundet med sagsbehandling og afgørelser i en landsret. Hertil kommer, at retssalene i sig selv ikke er tilfredsstillende med hensyn til størrelse, loftshøjde, udluftning m.v.

Landsrettens lokaler på Rådhuset er uhensigtsmæssigt placeret og fordelt over 3 etager som følge af rådhusets udnyttelse også til andet formål. Den ene retssal er i praksis så godt som uanvendelig til retssalsformål på grund af ringe størrelse.

4. Den foreslåede løsning.

I et samarbejde med Domstolsstyrelsen og Slots- og Ejendomsstyrelsen og efter drøftelse med Viborg Kommune og Viborg Amt er i 2004 udarbejdet et forslag til en samlet løsning

af landsrettens lokaleforhold i Viborg. Den foreslåede løsning har sit udgangspunkt i landsrettens nuværende hovedbygning (nævningeretsbygningen) og omfatter en tilbygning til hovedbygningen og en ombygning af hovedbygningen. Denne løsning vil gøre det muligt at samle landsrettens funktioner og medarbejdere i Viborg i én bygning. En sådan samling af landsrettens lokaler i Viborg vil være en klar fordel for landsrettens brugere og medarbejdere og i sig selv have en god virkning på landsrettens muligheder for at varetage sine opgaver på en hensigtsmæssig og effektiv måde.

En ny indretning af landsrettens lokaler i Viborg vil endvidere kunne give landsrettens de tidssvarende lokaleforhold, som er en helt afgørende forudsætning for, at landsretten kan leve op til de krav, som i disse år med rette stilles til den måde, som sager og aktørerne i disse skal behandles på. Der vil kunne indrettes et antal særskilte ventelokaler til vidner, der frygter eller blot ikke ønsker at skulle konfronteres med en eller flere af sagens parter eller disses bekendte. Der vil kunne indrettes et antal særskilte kontorer (advokatværelser), hvor en advokat vil have mulighed for i fred og ro at drøfte sagens og retsdagens forløb med sin klient. Der vil kunne indrettes særlige og sikrede adgangsveje og opholdsrum for arrestanter og disses ledsagere (bevogtningspersonale). Der vil kunne indrettes særlige modtagelses-, vente- og opholdsfaciliteter for landsrettens lægdommere. Der vil kunne indrettes egentlige journalistværelser med bedre forhold for de journalister, der ofte følger ikke mindst behandlingen af større straffesager ved landsretten. Der vil kunne indrettes nogle lidt større retssale, herunder yderligere en nævningeretssal, der vil give bedre mulighed for behandlingen af sager med mere end to parter bl.a. således, at behovet for at leje og indrette lokaler til særligt store sager mindskes. Der vil kunne indrettes mere moderne og tidssvarende retssale med mulighed for anvendelse af moderne teknologi til sagernes behandling og med bedre muligheder for presse og andre tilhørere for at kunne følge med i de dokumenter eller den øvrige bevisførelse, der præsenteres for rettens dommere ved hjælp af moderne teknologi.

En ny indretning af landsrettens lokaler i Viborg vil endvidere give mulighed for en indretning og intern placering af dommeres og administrative medarbejders arbejdspladser på en måde, som vil skabe tidssvarende arbejds- og kontorforhold og understøtte en effektiv og smidig sagsgang og - behandling.

Den foreslåede løsning med en tilbygning til Vestre Landsrets nuværende hovedbygning og en ombygning af denne vil således gøre det muligt at samle landsrettens lokaler i Viborg i én bygning, der vil kunne fremstå og indrettes som en værdig, funktionel og tidssvarende ramme for landsrettens retssagsbehandling og øvrige funktioner.

5. De bevillingsmæssige forhold.

Den foreslåede løsning er forudsat gennemført således, at Slots- og Ejendomsstyrelsen står for opførelsen af tilbygningen og ombygningen af hovedbygningen, og at domstolene tilføres de fornødne bevillinger til afholdelsen af de øgede driftsudgifter til leje mv., der vil være en følge af projektet. Domstolsstyrelsen har i september 2004 henstillet til Justitsministeriet, at der snarest tilvejebringes det fornødne bevillingsmæssige grundlag for en gennemførelse af projektet.

Sø- og Handelsretten
Bredgade 70
1260 København K

23. januar 2006
J.nr. H 30-05

**Justitsministeriets høring over udkastet til politi- og domstolsreform,
sagsnr. 2005-740-0109**

Sø- og Handelsretten har følgende bemærkninger til lovforslaget.

1. Handelsrettens saglige kompetence bør udvides

Lovforslaget tilgodeser ikke i tilstrækkeligt omfang erhvervslivets behov for, at de væsentligste erhvervssager afgøres ved Handelsretten under medvirken af sagkyndige med indgående kendskab til erhvervslivets forhold og omfattende erhvervsøkonomisk indsigt.

Sø- og Handelsretten henholder sig til sine bemærkninger og forslag i rettens brev af 26. september 2005. Sø- og Handelsrettens forslag er støttet af bl.a. Dansk Industri, HTS og Danmarks Rederiforening i brev af 31. oktober 2005 og af førende erhvervsadvokater fra Kromann Reumert, Gorrissen Federspiel Kierkegaard og Bech Bruun i brev af 25. november 2005.

Det er fortsat rettens opfattelse, at Handelsretten yderligere have kompetence til at behandle:

- it-sager
- anker over byretternes domme i civile erhvervssager, konkurrencesager og markedsføringssager
- kæremål over fogedretternes afgørelser i handelsretssager
- særlige sager om produktsikkerhed og -ansvar

- særlige søforklaringer.

Herudover har retten følgende bemærkninger og forslag:

2. Internationale erhvervssager hører hjemme i Handelsretten

Det er meget uheldigt, at Justitsministeriet ved udformningen af den i § 1, nr. 77, foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 1, sammenholdt med de almindelige bemærkninger, pkt. 3.2.2.2., har indskrænket Handelsrettens kompetence i forhold til Retsplejerådets forslag.

Efter Justitsministeriets lovudkast er det for Handelsrettens kompetence ikke tilstrækkeligt, at fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning for sagen. Det kræves efter Justitsministeriets lovudkast tillige, at sagen er international i den forstand, at parterne har hjemsted i forskellige lande, eller at sagen i sig selv angår et grænseoverskridende forhold, f.eks. grænseoverskridende levering af varer eller tjenesteydelser.

Justitsministeriets udformning af bestemmelsen om Handelsrettens kompetence vedrørende internationale erhvervssager indebærer således, at der stilles et dobbelt krav om, at sagen skal være international. Denne begrænsning af Handelsrettens kompetence i forhold til Retsplejerådets forslag er imidlertid ikke hensigtsmæssig og vil medføre, at en række internationale erhvervssager ikke får den sagkyndige behandling ved erhvervslivets specialdomstol, som de har behov for og fortjener.

Bedømmelsen af en sag mellem to firmaer i Danmark kan således meget vel kræve fagkundskab til internationale erhvervsforhold, også hvor sagen ikke angår grænseoverskridende levering af varer eller tjenesteydelser. Således vil en sag mellem en dansk ladningsejer og et dansk rederi ofte rejse spørgsmål, hvis afgørelse kræver indgående fagkundskab til internationale køberetlige og søretlige kontraktforhold og til anvendelsen af komplicerede internationale konventionsregler. Denne fagkundskab vil i praksis kun kunne findes ved Handelsretten. Hvis parterne ikke kan få en sådan sag behandlet ved Handelsretten, vil alterna-

tivet for parterne oftest være at lade sagen behandle ved voldgift i Danmark eller f. eks. i London eller Stockholm. Det er derfor meget vigtigt, at en sådan sag behandles af Handelsretten.

Særligt om søsager bemærkes, at det er klart uhensigtsmæssigt, at det i visse tilfælde er afgørende for rettens kompetence, om der oprettes en begrænsningsfond efter reglerne i sølovens kapitel 12. Oprettelsen af en sådan begrænsningsfond vil medføre, at sagen skal behandles ved Handelsretten, jf. den i lovudkastets § 1, nr. 3, foreslåede udformning af retsplejelovens § 15, stk. 2, nr. 3, men Handelsrettens kompetence bør i forhold til indenlandske parter ikke afhænge af, om der er oprettet en begrænsningsfond. Der kan herom henvises til bemærkningerne fra Danmarks Rederiforening.

Den ved lovudkastets § 1, nr. 77, foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 1, bør derfor affattes således: "1) Sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning,".

3. Principielle erhvervsager bør anlægges direkte ved Handelsretten

Efter retsplejelovens § 224, sammenholdt med den bestemmelse i retsplejelovens § 227, som er foreslået ved lovudkastets § 1, nr. 77, skal alle erhvervsager (bortset fra dem, der er nævnt i § 225, stk. 2), anlægges ved byretten. Dette gælder også erhvervsager, som er principielle, således at afgørelsen får betydning ikke blot for parterne i den konkrete sag, men også for personer i andre sager. Først når sag er anlagt ved byretten, kan byretten efter den foreslåede § 227, stk. 1, henvise en sag til Handelsretten.

Betingelserne for at henvise en sag til Handelsretten er efter lovudkastet ganske snævre. Der er således 4 betingelser, der skal være opfyldt, for at sagen henvises. For det første skal en af parterne i den konkrete sag fremsætte anmodning om, at sagen henvises til Handelsretten. Det er uden betydning, at henvisning til Handelsretten begæres af personer, for hvem afgørelsen i sagen får betydning, fordi sagen er principiel, når de pågældende personer ikke er parter i den konkrete sag. Dernæst skal byretten finde, at fagkundskab til erhvervsforhold er af

væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det er efter lovudkastet uden betydning, hvordan Handelsretten ser på dette spørgsmål, herunder om Handelsretten mener, at den fagkundskab, som findes ved Handelsretten, er af betydning. For det tredje skal byretten finde, at sagen er af principiel karakter. Det er uden betydning, om parterne i den konkrete sag eller personer i andre sager, der afventer afgørelsen i den konkrete sag, eller Handelsretten finder sagen principiel, det afgørende er, hvad vedkommende byret mener. Endelig skal anmodning om henvisning og afgørelsen herom træffes inden for snævre tidsrammer

Selv i tilfælde, hvor det er klart for parterne, at sagen hører hjemme ved Handelsretten, tvinger disse regler dem til at anlægge sagen ved byretten, og parterne har på grund af de snævre henvisningsbetingelser ingen sikkerhed for, at byretten henviser sagen til Handelsretten, selv om parterne og de personer, som afgørelsen får betydning for, er enige om, at der er tale om en principiel sag, som hører hjemme ved Handelsretten med mulighed for appel direkte til Højesteret.

Omvendt har Handelsretten ingen beføjelse efter lovudkastet til at tilbagevise en sag, som en byret har henvist, selv om sagen efter Handelsrettens opfatteise ikke er principiel og ikke kræver særlig fagkundskab til erhvervsforhold.

Denne ordning medfører spild af parternes tid, unødigt arbejde for byretterne og giver ikke de berørte tilstrækkelig sikkerhed for, at principielle erhvervs-sager bliver behandlet ved Handelsretten. Samtidig giver ordningen ikke tilstrækkeligt værn imod, at sager, som ikke er principielle, og hvis afgørelse ikke kræver særlig sagkundskab til erhvervsforhold, henvises til Handelsretten og kan appelleres direkte til Højesteret som anden instans.

Det er klart i parternes interesse, at sager anlægges ved den ret, der skal behandle den, således at man hurtigst muligt kan komme i gang med domsforhandlingen.

Det er langt enklere at give parter, der er enige om, at en erhvervs-sag er principiel, adgang til at anlægge sagen ved Handelsretten. Denne ordning giver også

sagens parter og udenforstående personer, for hvem afgørelsen i sagen får betydning, større sikkerhed for, at sagen behandles ved Handelsretten, når det er dér, den hører hjemme.

Samtidig må man tage i betragtning, at Handelsretten er den ret, der bedst kan vurdere, om den sagkundskab til erhvervsforhold, som Handelsretten har, er af betydning for sagens afgørelse. Den ret, der er vant til at behandle vanskelige erhvervsager, kan bedst se, om der er behov for at bruge den særlige erhvervsretlige ekspertise på sagen, eller om dette ikke er tilfældet.

Hvis parterne mener, at sagen er af principiel karakter, bør de derfor kunne anlægge sagen ved Handelsretten uden at skulle gå en omvej over en byret. Handelsretten vil så selv tage stilling til, om sagen er principiel, og om afgørelsen kræver særlig fagkundskab til erhvervsforhold.

Da det kan forekomme, at en byret henviser en sag til Handelsretten i tilfælde, hvor sagen ikke hører hjemme ved Handelsretten, bør der Handelsretten have mulighed for at tilbagevise en henvist sag til vedkommende byret. Sø- og Handelsrettens erfaringer med henvisning af sager fra byretterne i ansættelsessager viser, at en sådan tilbagevisningsregel vil være hensigtsmæssig.

På denne baggrund bør de bestemmelser i retsplejelovens §§ 225 og 227, som foreslås i lovudkastets § 1, nr. 77, affattes således:

I den ved lovudkastets § 1, nr. 77, foreslåede bestemmelse til retsplejelovens § 225, stk. 2, bør efter nr. 1 indsættes: "2) Principielle sager, hvor fagkundskab til erhvervsforhold har væsentlig betydning."

I § 227 indsættes som nyt stk. 4: "Finder Handelsretten, at den ikke har kompetence til at behandle en sag efter stk. 2, kan den henvise sagen til vedkommende byret. Bestemmelsen i § 226, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse."

4. Alle erhvervs-sager om immaterialret bør behandles af Handelsretten

Lovudkastets bestemmelser om, hvilke sager der skal høre til Handelsrettens kerneområde, er også utilstrækkelige i forhold til erhvervslivets behov på immaterialretsområdet. Det er af afgørende betydning for erhvervslivet, at Handelsrettens kompetence omfatter alle erhvervsretlige immaterialretssager. Den ved lovudkastets § 1, nr. 77, foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 3, giver med sin opregning af bestemte love giver ikke Handelsretten den kompetence i sager om produktefterligning, ophavsret og kendetegnbeskyttelse, der erhvervsretligt er behov for.

Produktefterligning

Efter forslaget til retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 2, skal Handelsretten således kun være kompetent til at behandle sager efter markedsføringsloven (og lov om visse betalingsmidler), hvor Forbrugerombudsmanden er part, eller hvis sagen er principiel, jf. forslaget til § 227. Denne afgrænsning er klart utilfredsstillende i forhold til erhvervslivets behov for afgørelse af væsentlige sager om markedsføringsloven under anvendelse af Handelsrettens særlige sagkundskab. Sager om produktefterligning er et af rettens kerneområder og rejses i vidt omfang efter markedsføringslovens § 1, der også påberåbes for retten i sager mellem større erhvervsvirksomheder om sammenlignende reklame eller om dokumentation for reklameudsagn.

Sager om produktefterligning bør derfor nævnes som særskilt kriterium for Handelsrettens kompetence i § 225, stk. 2. En Handelsret, der ikke har kompetence til at behandle sager om produktefterligning, kan ikke udfylde den rolle, den er tiltænkt. Parterne påberåber sig i disse sager ofte både design- og ophavsretsloven, jf. nedenfor, og markedsføringsloven. Det vil kunne medføre uheldige konsekvenser for den retlige beskyttelse af industrielt design, hvis sådanne sager nogle gange skal anlægges ved byret, andre gange ved Handelsretten. De bør altid behandles af Handelsretten.

Ophavsretssager

Efter lovudkastets forslag til retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 3, skal Handelsretten være kompetent til at behandle en række immaterialretlige sager, men opregningen er ikke tilstrækkelig. Det vil være inkonsekvent at lade rettens kompetence omfatte sager om design og brugsmodeller, men ikke sager om ophavsret, herunder brugskunst. Ophavsretsloven påberåbes ligesom markedsføringsloven jævnligt i sager om industrielt design og brugskunst (møbler, beklædning m.v.), og der er et kompliceret samspil mellem ophavsretsloven, markedsføringsloven og andre regler på området. Sø- og Handelsretten har da også behandlet et antal væsentlige sager om design, hvor ophavsretsloven er blevet påberåbt sammen med anden lovgivning, og har også behandlet flere principielle og praktisk betydningsfulde sager f.eks. om retten til lyd- og billedoptagelser og kataloger m.v.

Hvis man vil opretholde et sammenhængende system for beskyttelse af industrielt design og brugskunst, et retsområde der er i stadig udvikling, er det stærkt uheldigt at tage nogle delområder ud af denne sammenhæng og lægge dem ved Handelsretten, mens andre delområder lægges ved byretten.

Bestemmelsen i forslaget til § 225, stk. 2, nr. 3, bør derfor også omfatte erhvervsmæssige sager, hvor anvendelse af ophavsretsloven har væsentlig betydning.

Kendetegnsret

Efter lovudkastets forslag til retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 3, skal Handelsretten behandle sager, hvor anvendelse af varemærkelov og fællesmærkelov har væsentlig betydning. Disse love er imidlertid ikke de eneste love, der regulerer området for såkaldt kendetegnsret, idet sager herom også afgøres efter andre regler om navne- og kendetegnsbeskyttelse, herunder markedsføringslovens § 5, aktieselskabslovens § 153, stk. 2 og 3, og anpartsselskabslovens § 2, stk. 2 og 3. I praksis påberåbes disse regler jævnligt sammen med og ved siden af varemærkeloven. Det er uheldigt at henlægge visse sager om kendetegnsret til Handelsretten og andre til byretten, når de reelt angår samme problemer og regler. Handelsrettens kompetence bør derfor omfatte kendetegnsbeskyttelse i almindelighed.

På denne baggrund bør den i lovudkastets § 1, nr. 77, foreslåede affattelse af retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 3 (nr. 4 efter forslaget til nyt nr. 2), erstattes af følgende: "Sager om ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder, mønstre, design, varemærker, fællesmærker, virksomheders navne, patenter, brugsmødder, om rettigheder til halvlederprodukters udformning, geografiske betegnelser m.v. og om produktefterligning."

Det er vanskeligt at skønne over, hvilke konsekvenser en gennemførelse af det foreløbige lovudkast vil få for (Sø- og) Handelsretten, herunder hvilken ændring i sagstilgangen forslaget vil medføre.

Det er hverken oplysende eller velunderbygget, når det i lovudkastets bemærkninger, side 201, anføres, at den afgrænsning af rettens saglige kompetence, som Retsplejerådet har foreslået, vil sikre en "passende sagsmængde" til Handelsretten. Af lovudkastet følger som nævnt ovenfor, at alle ikke-internationale og alle ikke principielle sager falder bort tillige med sager om erhvervsdrivendes markedsføring og om produktefterligning efter ophavsretsloven og markedsføringsloven. Der er her tale om en betydelig del af det sagsområde, som hidtil har været centralt for Sø- og Handelsretten. Den tilgang af patentsager og konkurrencesager, som kan forventes, vil talmæssigt ikke være af større betydning. Det forhold, at retten bliver landsdækkende, vil også kun føre til en beskeden stigning i sagstallet, idet Sø- og Handelsretten allerede i dag behandler mange sager med værneting uden for det Storkøbenhavnske område.

Efter rettens skøn, der bygger på en vurdering af den nuværende sagstilgang sammenholdt med lovforslagets regler, vil der samlet komme en væsentlig nedgang i antallet af sager.

De forslag til ændringer i forhold til lovudkastet, som er omtalt ovenfor, vil næppe bevirke nogen væsentlig forøgelse af antallet af sager ved Handelsretten i forhold til betænkningens og Justitsministeriets foreløbige lovudkast.

5. Sagsforberedelse og domsforhandling

Sø- og Handelsrettens bemærkninger fremgår af vedlagte notat, hvoraf fremhæves, at de foreslåede bestemmelser på nogle punkter ikke tager tilstrækkeligt hensyn til, at de typiske sager ved Handelsretten er af en noget anden karakter end typiske byretssager. Retten har derfor med tilfredshed noteret, at der efter forslaget og motiverne er mulighed for en betydelig fleksibilitet med hensyn til tidspunktet for afholdelse af forberedende møde, jf. bemærkningerne side 215.

Der vedlægges ændringsforslag i overensstemmelse med Sø- og Handelsrettens foranstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Jens Feilberg

Bilag til SØ- og Handelsrettens hørings svar

Sagsforberedelse i første instans

SØ- og Handelsretten kan tilslutte sig sigtet med lovforslaget, nemlig at sikre at den enkelte sags behandling undergives den fornødne grundighed, samtidig med at retstvisten bringes til afslutning inden for rimelig tid.

SØ- og Handelsretten har nedenstående bemærkninger til forslagene vedrørende sagsforberedelse, hvoraf nogle afspejler, at SØ- og Handelsrettens sager generelt er relativt komplekse og tunge. Retten har med tilfredshed noteret, at reglerne giver mulighed for en fleksibel behandling, og at bemærkningerne understreger, at der tilsigtes en sådan behandling.

Forslagets § 353 (forberedende møde)

SØ- og Handelsretten er på baggrund af rettens omfattende erfaringer med hensyn til forberedelse af civile retssager, herunder også mere komplicerede, ikke overbevist om, at det er hensigtsmæssigt som udgangspunkt at afholde møder efter svarskrift i alle sager. Det er på grundlag af drøftelser under rettens kontaktmøder med de advokater, der hyppigt fører sager ved SØ- og Handelsretten, indtrykket, at retten med dette synspunkt helt er på linie med de mødende advokater.

Retten er endvidere på nogle punkter betænkelig ved den med udgangspunkt i det centrale § 353-møde foreslåede model for retssagernes færdigforberedelse. Blandt rettens bemærkninger kan fremhæves:

1. Det er (uanset det i bemærkningerne under pkt. 5.2.1.2. anførte) utvivlsomt, at nyordningen vil indebære en betydelig forøgelse af ressourceanvendelsen. Antallet af forberedende møder vil stige markant, og det enkelte møde kræve 1) længere tids forberedelse, 2) længere tid i retten og 3) længere behandlingstid efter mødet. Det skyldes bl.a., at der efter forslaget sker en forskydning af arbejdet fra advokaterne til retten, der skal overveje og tage stilling til en række spørgsmål, som parterne tidligere selv i vidt omfang løste på et tidspunkt under forberedelsen. Slutresultatet, altså sagens substans under domsforhandlingen (hovedfor-

handlingen), vil med stor sikkerhed ikke nyde gavn af nyordningen. Den tilskæring af sagerne, som også anses for et centralt element i de nye § 353-møder, finder allerede sted under de gældende regler. § 355-møder afholdes netop, hvor retten eller parterne skønner, at der er behov herfor, typisk for at skære en sag til faktisk eller bevismæssigt eller for at løse processuelle problemer. Det er efter rettens ganske bredt baserede erfaringer en betydelig fordel for rettens mulighed for aktivt at medvirke til en tilskæring af sagen, at sagen har en vis modning. Det er derfor normalt et velegnet og effektivt tidspunkt at afholde det forberedende møde efter parternes andet processkrift (henholdsvis replik og duplik). Også et forberedende møde i tilslutning til afslutningen på sagens forberedelse er et velegnet tidspunkt for et forsøg på aktiv tilskæring. Retten har derfor med tilfredshed noteret, at der efter forslaget og motiverne er mulighed for en betydelig fleksibilitet med hensyn til tidspunktet for afholdelse af forberedende møde, jf. bemærkningerne side 215.

2) Et centralt argument for nyordningen er en forkortning af sagsbehandlingstiden. Herom bemærkes:

De enkeltelementer i nyordningen, som hver for sig og isoleret set er egnede til at forlænge sagsbehandlingstiden, kan meget vel komme til at reducere de tidsmæssige gevinster ved nyordningen væsentligt, eller når reglerne skal administreres i den praktiske hverdag, muligvis endog forlænge sagsbehandlingstiden.

Blandt de forhold, som er egnede til at forlænge sagsbehandlingstiden, kan fremhæves:

Det forøgede antal forberedende retsmøder. Udover det ovenfor under 1) anførte bemærkes, at al praktisk erfaring viser at berammelse af retsmøder tager tid. Det er hyppigt vanskeligt at få travle advokater til at møde indenfor kort tid, og det forudsættes jo, hvilket retten er enig i, jf. lovforslagets § 353, stk. 2, at der gives møde af en person, der "er bemyndiget til at træffe bestemmelse med hensyn til sagen". Forudsætningen om, at der normalt ("som udgangspunkt", jf. bemærkningerne side 383) kan afholdes et § 353-møde ikke senere end tre uger efter svarskriftets indlevering, vil nok vise sig at være uholdbar. Lange berammelsesintervaller, omberammelser mv. vil givetvis i sig selv forlænge sagsbehandlingstiden.

Hovedforhandlingens berømmelse på § 353-mødet (eller umiddelbart i forlængelse heraf, jf. § 354, stk. 1). Der kan ikke være tvivl om, at sagens berømmelse på et tidligt stadium vil føre til et forøget antal reservationer i retsformandens dagbog med en forlængelse af sagsbehandlingstiden til følge. Dagbogen bliver ganske enkelt hurtigere fyldt op, og risikoen for ressourcspild ved et forøget antal aflysninger af hovedforhandlinger er betydelig. De som følge af aflysninger opståede huller i dagbogen kan kun i begrænset omfang fyldes ud med nye sager. Det kan oplyses, at ca. 60% af de sager der anlægges ved Sø- og Handelsretten, forliges inden domsforhandlingen.

Den nævnte tendens risikerer at blive forstærket som følge af at de tidsrammer, som retten fastsætter for sagens færdigforberedelse, må forventes i ikke ubetydeligt omfang at blive tilsidesat af parterne. Hensynet til at forebygge retstab og unødige anker vil ofte føre til, at retten ikke finder tilstrækkelig anledning til at slutte forberedelsen, jf. forslaget til § 356, stk. 2. Sø- og Handelsretten har generelt ikke gode erfaringer med parter overholdelse af tidsplaner, (den ene advokats forsinkelse får konsekvenser gennem hele planen, herunder for hovedforhandlingen), men anser det for positivt, at der med § 356, stk. 2, skabes en direkte hjemmel til at sanktionere en ikke-overholdelse af en tidsplan.

I bemærkningerne (side 214) forudsættes, at en tidsplan så vidt muligt også skal omfatte frister for f.eks. skønserklæring. Dette lader sig i almindelighed næppe gøre, dels på grund af den usikkerhed, der i tidsmæssig henseende ofte er forbundet med at gennemføre syn og skøn, der jævnligt vedrører komplicerede tekniske forhold, dels fordi der ikke findes regler, der giver retten mulighed for at stille krav til skønsmændens sagsbehandlingstid.

3) Enkeltstående bemærkninger.

Det er efter rettens opfattelse tvivlsomt, om der er nogen gevinst ved på § 353-mødet at søge at fastsætte tidspunktet for hovedforhandlingen i sager, hvor der skal foretages større mellemliggende bevisskridt, f.eks. syn og skøn. Der henvises til bemærkningerne ovenfor om syn og skøn. Hvis man skal indregne en sikkerhedsmargin for den tidsmæssige udstrækning af syn og skøn (inklusive besvarelse af eventuelle tillægsspørgsmål) og parternes (eventuelle) afsluttende processkrift i anledning af skønserklæringen, vil man nemt komme til at beramme sagen meget

langt ud i fremtiden, uden at der vil være sikkerhed for, at det lange tidsrum vil være tilstrækkeligt.

Det er efter rettens opfattelse ikke praktisk at forestille sig, at retten under et § 353-møde medvirker til en formulering af spørgsmål til en skønsmand.

Det er rettens opfattelse, at der i det praktiske retsliv også fremover i en del sager først vil være mulighed for at tage kvalificeret stilling til, om der skal iværksættes tunge bevisskridt, herunder syn og skøn, på et senere stadium af sagen end § 353-mødet. Retten er derfor ikke enig i den foreslåede regel § 353, stk. 4.

Det er (bemærkningerne side 214, linie 9 ff.) næppe harmonerende med praktisk erfaring, når det anføres, at det er "meget væsentligt for hurtigheden og effektiviteten, at sagen ikke udsættes på indhentelse af oplysninger, som en grundigere forberedelse kunne have vist vilie være uden betydning for sagen".

Hovedforhandlingen

Retten kan tilslutte sig de foreslåede regler om hovedforhandling, herunder at oplæsning af bilag indskrænkes og i vidt omfang erstattes af referat af bilagenes indhold. Retten er således enig i, at der er behov for at koncentrere forelæggelsen. En sådan forhandlingsform forudsætter, at rettens medlemmer inden forhandlingen i større omfang end det nu er tilfældet for en del dommeres vedkommende, har sat sig grundigt ind i sagen. Dette forudsætter atter, at advokaternes ekstrakter virkelig bliver ekstraheringer af de dokumenter m.v., der er nødvendige for sagens afgørelse, eller i det mindste at advokaterne i ekstrakterne klart angiver de relevante dele af de fremlagte bilag. Det forudsætter videre, at sagens problemstillinger klart belyses af de afsluttende processkrifter.

Stort set alle sager i Handelsretten vil blive afgjort under medvirken af sagkyndige dommere, og de kan ikke forventes at anvende så meget tid på sagens forberedelse som professionelle dommere, heller ikke efter den foreslåede, moderate forhøjelse af deres vederlag. Man må derfor regne med, at Handelsretten i noget videre omfang end ved andre retter vil finde anledning til oplæsning af sagens relevante dokumenter. I hvilket omfang det vil ske, må bl.a. afhænge af kvaliteten af processkrifter og i særdeleshed de afsluttende, sammenfattende processkrifter.

Bestemmelsen i § 365 vedrører alene dokumenter. Bestemmelsen og bemærkningerne til den ville i højere grad reflektere det praktiske retsliv, hvis der tillige fandtes en omtale af eller henvisning til synbare bevismidler, som er centrale i mange sager om design og varemærker.

Rettens organisation m.v.

Forslaget til § 11, stk. 4: Reglen kunne med fordel flyttes til konkurslovens kapitel 26.

Af ændringsforslaget til § 42, stk. 2, kunne følge, at dommere ved Handelsretten skulle udnævnes som "dommere". Af forslaget til § 14, stk. 1, følger imidlertid at retten består af to vicepræsidenter og to dommere. Udnævnelse bør ske i overensstemmelse hermed.

Efter forslaget til § 93, stk. 4, skal sagkyndige ligesom efter den gældende retsplejelov have bopæl inden for det område for hvilket de beskikkes. Det ville være mere praktisk at bestemme at de beskikkede skal have bopæl i Danmark.

Til forebyggelse af habilitetsproblemer bør det overvejes at indsætte som nyt stk. i § 94 at parterne snarest muligt skal underrettes om udpegningen af de sagkyndige i sagen. Det har Sø- og Handelsretten praktiseret i de senere år med et vist udbytte.

Retten forudsætter, at bestemmelserne om advokaters møderet i retsplejelovens kap. 13 snarest muligt ændres, navnlig således at reglerne i § 132 og § 133, der synes at forudsætte, at advokater i visse tilfælde kan møde for Handelsretten uden at have bestået prøven efter retsplejelovens § 133, præciseres, således at det sprogligt kommer til at fremgå, at advokater for at give møde ved Handelsretten skal have bestået landsretsprøven. Dette skal dog ikke gælde de sager, Handelsretten behandler i medfør af bestemmelserne i udkastet til bestemmelsen i retsplejelovens § 15, stk. 2, nr. 1, 2 og 4.

Ændringsforslag til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love
(Politi- og domstolsreform)

Til § 1

1) I den under nr. 77 foreslåede § 225 affattes stk. 2 således:

»Stk. 2. Medmindre parterne har aftalt andet, kan endvidere følgende sager anlægges ved Handelsretten:

- 1) sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning,
- 2) principielle sager, hvor fagkundskab til erhvervsforhold har væsentlig betydning,
- 3) sager om ophavsrettigheder og beslægtede rettigheder, mønstre, design, varemærker, fællesmærker, virksomheders navne, patenter, brugsmodeller, om rettigheder til halvlederprodukters udformning og geografiske betegnelser mv. og om produktefterligning,
- 4) sager, hvor anvendelsen af konkurrenceloven eller EF-Traktatens artikel 81-82 har væsentlig betydning,
- 5) sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part, og hvor anvendelsen af lov om markedsføring eller lov om visse betalingsmidler har væsentlig betydning.«

2) I den under nr. 77 foreslåede § 225 indsættes efter stk. 3:

»Stk. 4. Finder Handelsretten, at den ikke har kompetence til at behandle en sag efter stk. 2, kan den henvise sagen til vedkommende byret. Bestemmelsen i § 226, stk. 5, finder tilsvarende anvendelse.«

3) I den under nr. 77 foreslåede § 227 udgår stk. 1, og i stk. 3, der herefter bliver stk. 2, ændres »stk. 1 og 2« til »stk. 2«.

Bemærkninger til ændringsforslaget

Til nr. 1-2

Den foreslåede ændrede affattelse af bestemmelsen i retsplejelovens § 225, stk. 2, tilsigter at præcisere reglerne om Handelsrettens kompetence på baggrund af den kritik, som lovudkastet er blevet mødt med under høringsrunden, især fra erhvervslivets organisationer.

I forbindelse med høringen er der således blevet peget på, at Handelsrettens kompetence er for snævert angivet i det lovudkast, som Justitsministeriet har sendt til høring, og at man ved udformningen af navnlig bestemmelsen om Handelsrettens kompetence til at behandle sager om immaterialrettigheder (enerettigheder) ikke har været opmærksom på forskellige regler om kendetegnsmærke og produktefterligning, som har tæt sammenhæng med de love, der er opregnet i lovudkastet, og som Handelsretten også bør behandle.

Erhvervslivets organisationer har således fremhævet det uheldige i, at Justitsministeriet i sit lovudkast har begrænset § 225, stk. 2, nr. 1, om sager vedrørende internationale erhvervsforhold i forhold til lovudkastet i Retsplejerådets betænkning ved at indsætte et krav i § 225, stk. 2, nr. 1, om, at der skal være tale om »internationale sager«, for at Handelsretten har kompetence efter denne bestemmelse.

På denne baggrund tilsigter ændringsforslaget at give § 225, stk. 2, nr. 1, samme indhold som foreslået af Retsplejerådet, hvis forslag byggede på indgående overvejelser og drøftelser med bl.a. erhvervslivets organisationer og Advokatrådet, hvorunder man navnlig fremhævede vigtigheden af, at erhvervsager af international karakter behandles ved Handelsretten med mulighed for anke til Højesteret.

Det er således ikke kun sager mellem et dansk og et udenlandsk firma, som bør behandles af Handelsretten, hvis fagkundskab til internationale erhvervsforhold er af væsentlig betydning for sagen. Også en sag mellem to firmaer i Danmark kan kræve fagkundskab til internationale erhvervsforhold, og det uanset om sagen angår grænseoverskridende levering af varer eller

tjenesteydelser, eller dette ikke er tilfældet. Således kan en sag mellem en dansk ladningsejer og et dansk rederi meget vel rejse spørgsmål, hvis afgørelse kræver indgående fagkundskab til erhvervsforhold, herunder internationale købsretlige og søretlige kontraktsforhold og anvendelsen af komplicerede internationale konventionsregler. Denne fagkundskab findes ved Handelsretten, der derfor bør have kompetence til at behandle sådanne sager med mulighed for appel til Højesteret. Hvis parterne ikke kan få en sådan sag behandlet ved Handelsretten med denne appellmulighed, vil alternativet for parterne oftest være at lade sagen behandle ved voldgift i London eller Stockholm.

Efter Justitsministeriets lovudkast skal en principiel erhvervsag – der ikke kræver fagkundskab til *internationale* erhvervsforhold, jf. nr. 1 – anlægges ved byretten, der efter anmodning fra en part kan henvise den til Handelsretten, jf. retsplejelovens § 224, sammenholdt med udkastets forslag til ny § 227, stk. 1.

Betingelserne for at henvise en sag til Handelsretten er imidlertid efter udkastet til § 227, stk. 1, ganske snævre. Der er således 4 betingelser, der skal være opfyldt, for at sagen henvises. For det første skal en af parterne i den konkrete sag fremsætte anmodning om, at sagen henvises til Handelsretten. Det er uden betydning, at henvisning til Handelsretten begæres af personer, for hvem afgørelsen i sagen får betydning, fordi sagen er principiel, når de pågældende personer ikke er parter i den konkrete sag. Dernæst skal byretten finde, at fagkundskab til erhvervsforhold er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Det er efter lovudkastet uden betydning, hvordan Handelsretten ser på dette spørgsmål, herunder om Handelsretten mener, at den fagkundskab, som findes ved Handelsretten, er af betydning. For det tredje skal byretten finde, at sagen er af principiel karakter. Det er uden betydning, om parterne i den konkrete sag eller personer i andre sager, der afventer afgørelsen i den konkrete sag, eller Handelsretten finder sagen principiel, det afgørende er, hvad vedkommende byret mener. Endelig skal anmodning om henvisning og afgørelsen herom træffes inden for snævre tidsrammer.

Selv i tilfælde, hvor det er klart for parterne, at sagen hører hjemme ved Handelsretten, tvinger disse regler dem til at anlægge sagen ved byretten, og parterne har på grund af de snævre

henvisningsbetingelser ingen sikkerhed for, at byretten henviser sagen til Handelsretten, selv om parterne og de personer, som afgørelsen får betydning for, er enige om, at der er tale om en principiel sag, som hører hjemme ved Handelsretten med mulighed for appel direkte til Højesteret.

Denne ordning forekommer bureaukratisk og medfører spild af parternes tid og unødigt arbejde for byretterne med sager, som byretterne ikke skal behandle, fordi de hører hjemme i Handelsretten. Det er i alles og ikke mindst parternes interesse, at en retssag anlægges ved den ret, der skal behandle den, således at man hurtigst muligt kan komme i gang med domsforhandlingen.

Det forekommer således uheldigt, at en sag efter Justitsministeriets lovudkast altid først skal anlægges ved en byret, og først senere henvises til Handelsretten og da kun, såfremt byretten finder, at de 4 ovenfor nævnte snævre betingelser er opfyldt. Dette gælder endog i tilfælde, hvor parterne fra starten er enige om, at sagen er principiel og hører hjemme ved Handelsretten, og selv om andre sager skal afvente afgørelsen i den pågældende sag.

Hertil kommer imidlertid, at ordningen med en snæver henvisningsadgang fra byretterne ikke giver tilstrækkelig sikkerhed for, at principielle erhvervsager bliver behandlet ved Handelsretten.

Ændringsforslages nr. 1 tilsigter på denne baggrund at give adgang til at anlægge principielle erhvervsager direkte ved Handelsretten gennem den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 2. Bestemmelsen indebærer samtidig, at det er den ret, som har sagkundskaben, nemlig Handelsretten, der kommer til at afgøre, om fagkundskab til erhvervsforhold har betydning for sagen, og om sagen er principiel. Den ret, der har sagkundskaben, fordi den er vant til at behandle vanskelige erhvervsager, kan bedst vurdere, om der er behov for at bruge den særlige erhvervsretlige ekspertise på sagen, og om sagen er principiel, eller dette ikke er tilfældet.

Finder Handelsretten, at en sag ikke er principiel, eller at fagkundskab til erhvervsforhold ikke har betydning for sagen, kan den efter den ved ændringsforslagets nr. 2 foreslåede nye bestemmelse i § 225, stk. 4, henvise (tilbagevise) sagen til byretten.

Udkastet til § 225, stk. 2, nr. 3, fastlægger Handelsrettens kompetence i sager om immaterialrettigheder (enerettigheder), og opregningen er bygget over bestemmelsen i rpl. § 653, stk. 2, om bevissikring ved krænkelse af sådanne rettigheder. Sagerne ved Handelsretten kan gå ud på at fastslå rettens eksistens, uden at der behøver at foreligge nogen krænkelsessag, og ordene "krænkelse af" (henholdsvis "ulovlig ...") i § 653, stk. 2, er derfor ikke medtaget her, ligesom det her - hvor det ikke drejer sig om processuelle tvangsindgreb - er unødvendigt at henvise til enkelte bestemmelser i de pågældende love. Endvidere er sager om rettigheder til plantenyheder udeladt af opregningen.

Bestemmelsen giver Handelsretten kompetence til at behandle sager om immaterialrettigheder (enerettigheder). Disse sager vil som oftest være af erhvervmæssig karakter, idet retten til et værk typisk udnyttes erhvervmæssigt. Det er imidlertid ikke fundet hensigtsmæssigt i lovtæksten at begrænse Handelsrettens kompetence til erhvervmæssige sager vedrørende immaterialrettigheder. Dels vil en immaterialrettighed (enerettighed) senere kunne udnyttes erhvervmæssigt. Dels og navnlig er der tale om et retsområde af særlig karakter, som bedst behandles af en specialdomstol, og dette hensyn gør sig gældende, uanset om sagen er af erhvervmæssig eller ikke-erhvervmæssig karakter.

Området for immaterialrettigheder er under stadig og dynamisk udvikling, bl.a. i tilknytning til den hastige udvikling på it-området. Hensigten med den foreslåede ændrede udformning af § 225, stk. 2, nr. 3, er at give Handelsretten kompetencen til at behandle alle sager om immaterialrettigheder, herunder ikke mindst om kendetegnsret og om produkt efterligning, og opremsningen af rettigheder tilsigter derfor ikke at være udtømmende. Der forekommer således formentlig allerede i dag immaterialrettigheder, som ikke er indeholdt i opregningen i bestemmelsen, herunder med hensyn til virksomheders kendetegn og markedsføringskoncepter, og med den dynamiske udvikling på dette retsområde vil til stadighed kunne opstå nye former for immaterialrettigheder. Sager herom vil således skulle behandles af Handelsretten, uanset at den pågældende rettigheds ikke er nævnt i opregningen i bestemmelsen.

Ændringsforslaget opretholder med en lidt ændret udformning bestemmelsen i § 225, stk. 2, nr. 4, hvorefter Handelsretten har kompetence til at behandle civile sager, hvor konkurrencereglerne har

væsentlig betydning. I modsætning til lovforslaget, der alene henviser til konkurrenceloven, henviser bestemmelsen, således som den er udformet ved ændringsforslaget, tillige til EF-Traktatens konkurrenceregler. En sådan henvisning er i hvert fald nødvendig, hvis nr. 1 ændres som foreslået ved ændringsforslaget, således at begrænsningen af reglen i nr. 1 til at angår internationale sager udgår, men en henvisning til EF-Traktatens konkurrenceregler bør formentlig medtages i bestemmelsen under alle omstændigheder, således at borgerne uden videre ud fra bestemmelsen kan se, at det er Handelsretten der er kompetent til at behandle erstatningssager for overtrædelse af EF-konkurrencereglerne.

§ 225, stk. 2, nr. 5, om sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part, svarer til lovudkastets § 225, stk. 2, nr. 2.

Til nr. 3

Ændringsforslaget om ophævelse af lovforslagets § 227, stk. 1, er en konsekvens af den bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 2, nr. 2, som er foreslået ved ændringsforslagets nr. 1, jf. ovenfor, hvor det er omtalt, at ændringsforslaget indebærer, at sådanne sager anlægges direkte ved Handelsretten. Det bemærkes herved, at den ved lovforslagets § 1, nr. 77, foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 225, stk. 3, giver byretten mulighed for at henvise de i § 225, stk. 2, nævnte sager til Handelsretten i tilfælde, hvor parterne har anlagt sagen ved byretten. Henvisningsreglen i den § 227, stk. 1, som er foreslået ved lovforslagets § 1, nr. 77, er derfor overflødig, når de principielle erhvervsager som efter ændringsforslaget nævnes i § 225, stk. 2.

Justitsministeriet
Lovafdelingen

RIGSPOLITICHEFEN

23. januar 2006
J.nr.: 2005-000-188 / VH 94

Telefon: 3314 8888
Telefax: 3343 0000

E-mail:
rigspolitichefen@politi.dk

Ved skrivelse af 16. december 2005 (sagsnr. 2005-740-109) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse over et udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform.

Rigspolitiet kan fuldt og helt støtte alle dele af lovudkastet.

Således er der bl.a. vedrørende anklagemyndighedens forhold fundet en god og afbalanceret model.

Herudover skal Rigspolitiet på den baggrund alene anføre følgende:

Hvis der rejses spørgsmål om politibetjeningen i visse dele af landet eller i visse dele af en af de foreslåede politikredse, er svaret herpå ikke oprettelse af endnu en politikreds med yderligere ledelser, administrativt personale m.v. til følge og skævheder i forhold til målsætningen om ensartede og jævnbyrdige politikredse i ressourcemæssig henseende.

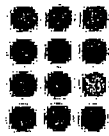
Afgørende for en god politibetjening er i stedet den rette dimensionering, lokalisering, bemanning og disponering af navnlig beredskabet og lokalpolitiet inden for den enkelte bæredygtige politikreds.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Offerrådgivningen

Landssammenslutningen Offerrådgivningerne i Danmark

Aulum, den 22. jan. 2006

Til
Justitsminister Lene Espersen

Vedrørende høring af Politireformen

Offerrådgivningerne i Danmark vil gerne her give udtryk for et stærkt ønske om, at de lokale offerrådgivninger får mulighed for tæt samarbejde med de nye kredsråd, der skal oprettes i de nye politikredse ved disses etablering som afløsning for de nuværende lokalnævn.

Vi ser allerhelst en plads i kredsrådene såfremt disse råd kommer til at have en anden sammensætning end de nuværende lokalråd, idet vi mener et tæt samarbejde mellem offerrådgivningen og myndighederne på flere niveauer vil være til gavn for ofrene og deres pårørende.

Vi tror også, at offerrådgivningen og andre frivillige organisationer kan være med til at sikre den lokale forankring af politiet og at et tæt samarbejde er den bedste forudsætning herfor.

Vi stiller os gerne til rådighed for en nærmere drøftelse af, hvordan vi kan sikre det fremtidige samarbejde mellem politiet og offerrådgivningen.

Vi ser behov for ved et møde at drøfte

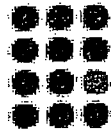
- Offerrådgivningens placering i forhold til kredsrådene
- Midler til offerrådgivningen
- Fordeling af offerrådgivningsmidler fra og med og 2007

Og i forhold til ofre

- Sagsbehandlingstid ved retten påvirker ofre
- Særskilte venterum – hvornår vil de være en realitet alle steder
- Vidnepligt

Med venlig hilsen
Inge Christensen
Formand OID

Inge Christensen, Spegbjergvej 10, 7490 Aulum, Tlf: 97472041, mobiltilf.: 22458345
e-mail: ingechristensen@get2net.dk

Offerrådgivningen

Landsammenslutningen Offerrådgivningerne i Danmark

Inge Christensen, Spegbergvej 10, 7490 Aulum, Tlf: 97472041, mobil tlf.: 22458345
e-mail: ingechristensen@get2net.dk

Jmt. modt.
24 JAN. 2006

F&P

Forsikring & Pension

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vores ref. JTV/bnl-kfo

Journalnr. 1.3.4.1-029

Deres ref. Sagsnr.: 2005-740-0109

Dato 23.01.2006

Udkast til lovforslag om politi- og domstolsreform

Med henvisning til Justitsministeriets brev af 16. december 2005 fremsendes hermed F&P's bemærkninger til ovennævnte lovudkast:

Politireformen

F&P har noteret sig forslagene i den nye politireform og lægger herunder afgørende vægt på de intentioner, der ligger bag reformforslagene. Herunder bl.a. ønsket om at etablere nye politikredse, som personale- og ressourcemæssigt har den fornødne størrelse til at kunne klare stort set alle opgaver selv, og som både administrativt og operativt vil kunne bruge deres ressourcer mere effektivt. F&P har samtidig - med tilfredshed - noteret sig bemærkningen om, at der i takt med gennemførelsen af den foreslåede reform vil blive frigjort et betydeligt antal betjente fra administrative funktioner til operativt arbejde, samt at de foreslåede strukturændringer vil tage sigte på at forbedre politiets evne til at klare de nye udfordringer med hensyn til kriminalitetsbekæmpelse, som man vil stå over for i de kommende år.

F&P, der lægger meget vægt på en fortsat skærpet indsats i kriminalitetsforebyggelsen og -bekæmpelsen, ser frem til, at gennemførelsen af reformen vil udmønte sig i synlige resultater på dette område.

Domstolsreformen

F&P anerkender generelt de hensyn, der ligger på den foreslåede domstolsreform, herunder de synspunkter, der kom til udtryk i bl.a. Retsplejerådets betænkning nr. 1401/2001 om reform af den civile retspleje 1 samt i domstolenes strukturkommissions betænkning nr. 1398/2001 om en ny retskredsstruktur. F&P har bl.a. med tilfredshed noteret sig forslaget om etablering af Tinglysning retten.

For så vidt angår afgrænsningen af den nye Handelsrets kompetence, skal vi dog fremhæve følgende:

F&P er generelt bekymret for den foreslåede indsnævring i Handelsrettens umiddelbare kompetence, jf. lovudkastets § 225. For forsikrings erhvervet betyder afgrænsningen, at man ikke

umiddelbart kan indbringe principielle forsikringsager for Handelsretten. I sådanne sager træffer byretten beslutning om eventuel henvisning, jf. lovudkastets § 227.

F&P ser en risiko for, at man herved udvander den betydelige faglige ekspertise, som hidtil har været oparbejdet ved Sø- og Handelsretten, hvor de forskellige erhvervsorganisationer (inklusive Forsikring & Pension) som bekendt har udpeget fagdommere til at bedømme sagerne på lige fod med Sø- og Handelsrettens dommere. F&P skal på den baggrund foreslå, at bestemmelsen i § 227 opstrammes, således at det tydeligere fremgår, at i det mindste alle principielle erhvervsager bør henvises til Handelsretten.

Det fremgår endvidere af lovudkastet, at Handelsretten skal behandle internationale sager, hvor fagkundskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning. Det fremgår af bemærkningerne, at vurderingen af, om tvisten vedrører internationale erhvervsforhold, afhænger af, om sagens genstand er international, således at f.eks. en erhvervsmæssig tvist mellem erhvervsvirksomheder i samme land, der f.eks. udspringer af en international vejtransport eller international søtransport, vil være omfattet af Handelsrettens kompetence. I overensstemmelse med vores tidligere bemærkninger går vi ud fra, at Handelsrettens kompetence således generelt vil omfatte situationer, hvor sagens parter er danske, men hvor fagkundskab om internationale erhvervsforhold og disses retlige aspekter er af væsentlig betydning.

Efter lovforslaget skal søforklaringer i fremtiden alene foretages ved byretterne. F&P skal her gentage vores tidligere bemærkninger, hvorefter vi finder det væsentligt, at søforklaring under alle omstændigheder fortsat kan afgives ved Handelsretten i København, hvilket var den klare opfattelse i Sølovsudvalget i forbindelse med ændringen af sølovens regler om søforklaring, således som det fremgår af sølovens nuværende § 476, stk. 1.

Småsagsprocessen

F&P har i drøftelserne vedrørende Retsplejerådets betænkning om reform af den civile retspleje III stillet sig generelt positiv over for ønsket om at skabe en forenklet proces for behandling af småsager. Vi har derfor også over for ministeriet stillet os parat til at se på eventuel justering af vilkårene for den private retshjælpsforsikring. Målet skal i givet fald være at skabe adgang for sikrede til at gennemføre småsagsprocessen uden brug af partsrepræsentant, men med forsikringsdækning for de positive udgifter, som i øvrigt er forbundet med processen (retsafgift, pålagte sagsomkostninger m.v.). En eventuel opblødning vil dog eventuelt blive suppleret med vilkår om, at selskabet - hvor dette findes konkret begrundet - fortsat kan henviser kunden til advokat som betingelse for forsikringsdækning.

I forbindelse med F&P's positive tilsagn om at justere forsikringsbetingelserne (samt ved flere andre anledninger) har F&P pointeret vigtigheden af, at Justitsministeriet har øje for de administrative byrder m.v., der ligger i at implementere lovændringer, der som her har direkte indflydelse på bl.a. udformningen af betingelserne for retshjælpsforsikring. Dette er særligt aktuelt i denne situation, hvor man er i gang med en generel revision af retsplejeområdet, og hvor mange lovinitiativer m.v. sættes i søen. Der henvises herunder bl.a. til de nye regler vedrørende tildeling af sagsomkostninger, opsplittningen mellem fri proces og retshjælpsforsikring, retsmæglingforsøget m.v. F&P har intet imod at indgå i en konstruktiv dialog med hensyn til at definere retshjælpsforsikringens rolle i et nyt system, men det ville have lettet arbejdet betydeligt, såfremt man i højere grad havde koordineret og samlet de mange forskellige forslag i

et samlet udspil. I en tid, hvor der i øvrigt er meget fokus på spørgsmålet om at lette erhvervs-
livets administrative byrder m.v., skal F&P beklage, at dette ikke er sket.

For så vidt angår udformningen af reglerne vedrørende småsagsproces, har vi noteret os, at
Justitsministeriet har udformet lovudkastet således, at der fortsat sikres adgang for selskaberne
til at opkræve selvrisko. Som bekendt er det F&P's opfattelse, at væsentlige præventive hen-
syn taler for, at der også på retshjælpsforsikringen fastsættes en vis egenbetaling i form af en
selvrisko. F&P er derfor meget tilfreds med, at denne mulighed fortsat består.

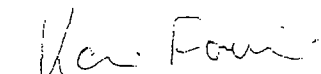
F&P har endvidere noteret sig forslaget om, at den vindende part for visse småsager alene vil
kunne opnå delvis dækning for sine sagsomkostninger. F&P har forståelse for forslaget, men
finder dog ikke, at man som sagsøgende part med rimelighed kan forvente en sådan omkost-
ningsfordeling i alle sager. Har man som sagsøgende part haft mulighed for at "begrænse"
sagsomkostningerne f.eks. ved i første omgang at lade sagen behandle ved et godkendt anke-
nævn m.v., finder F&P det ikke rimeligt, at man ikke her bør være "ansvarlig" for de fulde
sagsomkostninger. (I disse tilfælde bør sagsøger med andre ord dække alle sagsøgte sagsom-
kostninger).

For så vidt angår vores øvrige bemærkninger vedrørende retshjælpsforsikringens rolle i små-
sagsprocessen, henvises til punkt 8.2.7 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, hvor
F&P's synspunkter er refereret. I den forbindelse skal blot fremhæves, at bortset fra kravet om
advokatbistand vil dækning over retshjælpsforsikringen fortsat være betinget af, at de almin-
delige vilkår i betingelserne er opfyldt. Herunder, at der foreligger en dækningsberettiget tvist,
at der skønnes at være rimelig grund til at føre sagen, at sikrede har benyttet en eventuel mu-
lighed for at få sagen behandlet ved et privat ankenævn m.v. Det er på den baggrund vigtigt, at
domstolene vejleder brugerne om hurtigt at tage kontakt til deres forsikringssselskab med hen-
blik på afklaring af forsikringssspørgsmålet.

F&P skal endelig på ny pege på, at selskaberne ud fra de foreliggende oplysninger om små-
sagsprocessen vil have meget vanskeligt ved at "risikovurdere" området, idet der fortsat savnes
oplysninger om antallet af sager, hvor mange af disse, der forventes at overgå til normal dom-
stolsbehandling m.v. På nuværende tidspunkt er det altså umuligt at vurdere de økonomiske
konsekvenser af denne del af lovudkastet.

F&P skal i den forbindelse dog fremhæve, at man med lovforslaget lægger op til en ikke uvæ-
sentlig forhøjelse af salærtaksterne i forbindelse med advokatbistand i sager om krav på højst
50.000,- kr., der ikke behandles i småsagsproces. Denne forhøjelse vil få umiddelbar virkning
for størrelsen af erstatningsudbetalinger under retshjælpsforsikringen. F&P skal på den bag-
grund opfordre til, at der på samme måde som i lov nr. 554 af 24. juni 2005 indføres en
hjemmelsbestemmelse, hvorefter en forsikringstager ikke kan opsigge en forsikringsaftale på
grund af en forhøjelse af præmien, som alene er begrundet med den ændring af størrelsen af
sagsomkostningerne, der er en følge af denne lov

Med venlig hilsen

Claus Tønnesen

/Jakob Thyssen Valerius

sendt pr. fax, e-mail og brev
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Den 23. januar 2006

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform)

Landsklubben har modtaget udkastet til høring.

Indledningsvis bemærker Landsklubben, at det aldrig har været påvist, at det er antallet af dommere og øvrige medarbejdere ved retten, der er afgørende for den effektivitet og service, som det enkelte embede opnår og yder.

Fordelen ved at sammenlægge de nuværende embeder til større enheder vil for os at se kun udmøntes i større mulighed for fagligt fællesskab mellem juristerne, mellem sagsbehandlerne (det ikke-juridiske personale) og mellem begge grupper. Endvidere vil en sammenlægning formentlig kunne frigøre et antal dommere fra administrativt arbejde, så de derved får bedre tid til den egentlige dommergerning - tvistløsning.

For så vidt angår antallet af embeder bemærker Landsklubben, at såfremt det viser sig, at der er behov for at opdele de foreslåede retskredse i et yderligere antal retskredse, kan Landsklubben tiltræde dette.

Med hensyn til de nuværende retskredse, der deles og overgår til to eller flere af de foreslåede retskredse, mener vi, at det er vigtigt, at der ved ressourcefastsættelsen ikke kun ses på befolkningsunderlaget, men også på sagsbelastningen for de pågældende kommuner/områder.

Landsklubben hilser med tilfredshed, at der nu vil være mulighed for at få prøvet skyldsspørgsmålet i to instanser for langt størsteparten af sagerne - herunder ikke mindst for sager af mere alvorlig og indgribende karakter.

Det er også til gavn for retssikkerheden, at Højesteret nu i betydeligt større omfang kun skal beskæftige sig med principielle sager, idet det formentlig vil betyde en nedsættelse af sagsbehandlingstiden i Højesteret.

For så vidt angår Højesteret kan Landsklubben anbefale, at der i langt højere grad end i dag benyttes ikke-juridiske medarbejdere, således at kontorfunktionærerne kan aflaste det juridiske personale, der derved frigøres til at udføre egentlig juristarbejde, som det i dag er tilfældet ved både byretterne og landsretterne.

Ved byretterne og landsretterne er der fortsat potentiale hos kontorpersonalet til at overtage yderligere arbejdsområder, således at juristerne frigøres i højere grad til at udføre egentlige dømmende opgaver.

Oprettelsen af et egentlig retssekretariat bør ikke medføre, at det arbejde omkring forberedelse af retssagerne, der i dag varetages af kontorfunktionærerne, overgår til det juridiske personale. Dette vil kun betyde "dyrere lønkroner". Det er fortsat vigtigt at bruge kompetente medarbejdere – kontorpersonele såvel som jurister – til at udføre de rette arbejdsfunktioner.

Landsklubben har i sin besvarelse af 9. december 1997 om Småsagsudvalgets betænkning nr. 1341 bemærket, at vi mener, der er grundlag for at udvide § 17 a, stk. 3-bemyndigelsen (kommende § 19, stk. 3), således at kontorfunktionærerne kan foretage en stor del af sagsbehandlingen i de småsager, der er uden tvister.

Der bør være bygninger til rådighed for de nye retskredse fra den 1. januar 2007 eller snarest efter. Det er meget vigtigt, at personalet samles hurtigst muligt i de kommende retskredse – både af hensyn til effektivitet og af hensyn til den fælles kultur.

Det foreslås i § 405, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om afholdelse af retsmøder uden for sædvanlig kontortid. Landsklubben har ingen bemærkninger hertil, udover at vi forudsætter, at der er personale til stede, hvilket efter vores opfattelse kræver yderligere ressourcer.

Landsklubbens medlemmer stiller sig endvidere gerne til rådighed for afholdelse af møder udenfor hovedtingstederne – for eksempel til afholdelse af foged- skifte- og notarialsager samt mindre straffesager. Møderne kan eksempelvis holdes hos nærpolitiet eller ved kommunen. Det forudsætter, at der er indrettet egnede lokaler med direkte og sikker it-forbindelse til hovedtingstedet. Vi vil også pege på, at det kræver ekstra ressourcer til rejsetid og rejseomkostninger.

Landsklubben kan tilslutte sig en digitalisering af tinglysning. Vi så dog helst tinglysningen placeret 3-5 steder i landet, når den nu ikke længere kan blive liggende ved de enkelte embeder.

Landsklubbens bestyrelse kan anbefale, at den fremtidige centrale tinglysning bliver placeret i en del af landet, hvor det er muligt at samle ca. 90 tinglysningsmedarbejdere, som er det antal, man forventer, skal betjene en fuldt digitaliseret tinglysning. Det er vigtigt at bruge det meget kompetente tinglysningspersonale, der i dag er ansat ved byretterne ved en centralisering af tinglysningen. Vi ønsker ikke, at der skal ske afskedigelse af kompetente tinglysningsmedarbejdere i en del af landet, for at ansætte og oplære nye medarbejdere i en anden del af landet.

Det er en forudsætning for en vellykket digitalisering, centralisering og en vellykket overgang, at der er det nødvendige og kompetente kontorpersonele til rådighed.

Landsklubben vil benytte lejligheden til at bemærke, at antallet på 90 tinglysningsmedarbejdere pr. 31. december 2008 forudsætter, at digitaliseringsgraden bliver på de nævnte 70 procent, samt at systemet kører optimalt.

Telekommunikation i forbindelse med afholdelse af retsmøder forudsætter, at deltagelse sker frivilligt.

For så vidt angår optagelse af telekommunikationen på bånd bemærkes, at vi ikke kan se formålet med en sådan optagelse. Set i lyset af det arbejde der så skal udføres ved optagelsen og arkiveringen af båndet, kan der sættes spørgsmålstegn ved, hvor ofte båndet efterfølgende vil blive benyttet. Retsmøder uden telekommunikation optages jo ikke i dag på bånd, ligesom det heller ikke i forslag til lovgivningen forudsættes, at der vil ske videooptagelse i retsmøder uden anvendelse af telekommunikation.

Såfremt der indføres en autorisationsordning, bør udgifterne hertil ikke pålægges sigtede eller tiltalte.

Det kan undre lidt, at der opretholdes en skifteafdeling i den kommende Handelsret, jf. forslag til § 14, stk. 4, da denne slags sager for resten af landets vedkommende behandles ved byretterne.

Afslutningsvis bemærkes, at det er en forudsætning for en vellykket reform, at der afsættes de nødvendige ressourcer til indførelse af reformen, samt til driften af domstolene fremover.

De venligste hilsner

HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen

Kate Kengen

Jmt. Mdt.

24 JAN. 2006

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

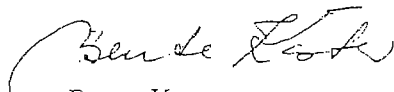
Dansk Arbejdsgiverforening
Vester Voldgade 113
1790 København V

Telefon: 33 38 90 00
Telefax 33 12 29 76
Kontortid 8.30-16.30
E-mail: da@da.dk
Giro 5 40 08 99

23. januar 2006

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 16. december 2005 vedrørende høring over udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen
DANSK ARBEJDSGIVERFORENING

Bente Køster

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Jmt. modt.

24 JAN. 2006

Fællessekretariatet
Direktionssekretariatet
Telefax
E-mail: amt.nja@nja.dkJournal nr.: 1-16-9-0014-05
Ref.: Orla Hav
Den: 23. januar 2006**Udtalelse fra Nordjyllands Amtsråd vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform)**

Nordjyllands Amtsråd blev på sit møde den 10. januar 2006 orienteret om det udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform, som Justitsministeriet har sendt i høring.

Nordjyllands Amtsråd har uanset Nordjyllands Amt ikke er blevet hørt af Justitsministeriet, besluttet at fremsende en udtalelse.

Nordjyllands Amtsråd finder, at lovforslaget indeholder positive aspekter, men finder ikke, at den manglende korrespondance mellem den foreslåede politi- og retskredsinddeling og de kommende regionsgrænser er hensigtsmæssig.

Det er problematisk, at de kommende Morsø og Thisted Kommuner bliver placeret i en anden politikreds og dermed betjenes af en anden 112-alarcentral, end de øvrige kommuner, der kommer til indgå i Region Nordjylland. Dette vil vanskeliggøre planlægningen og koordinering ved ulykker og vil mindske muligheden for en ensartet ambulancedisponering i regionen. Jf. udtalelse af 19. januar 2006 fra Det Præhospitale Udvalg i Nordjyllands Amt.

Nordjyllands Amtsråd skal samtidig anbefale en placering af den kommende Tinglysningstyrelse i Nordjylland, idet der vil være oplagte fordele forbundet hermed. Amtsrådet skal i den forbindelse henvise til brev af 1. december 2005 til justitsministeren fra undertegnede med bilag som for en god ordens skyld også vedlægges dette brev.

Venlig hilsen

Orla Hav

Amtsborgmester

Bilag:

- Notat af 15. november 2005 om etablering af Tinglysningstyrelsen i Nordjylland
- Notat om udflytning af 8. april 2005 om udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen.

Etablering af Tinglysningsstyrelse i Nordjylland

En forestående reform af retskredsinddelingen er på tale i forbindelse med en forestående Politireform. I forbindelse med reorganisering af Retskredsinddelingen og dermed domstolsvæsenets lokale organisation – de lokale dommerkontorer – melder sig spørgsmålet om den fremtidige organisation af Tinglysningsvæsenet.

Det har været på tale at danne en ny institution – en Tinglysningsstyrelse – til at overtage de funktioner som i dag udøves af det lokale tinglysningskontor – og dermed som en ny central statslig institution forestå prøvelse og registrering af dokumenter til tinglysning vedrørende fast ejendom. Regeringen har i denne forbindelse nedsat et udvalg med det sigte at modernisere tinglysningen specielt omkring struktur og omlægning til digitale processer.

Resultatet bliver formentlig, at de nuværende lokale dommerkontorer nedlægges og at tinglysningen organiseres under en central enhed. Disse diskussioner åbner op for nye og andre ressortmuligheder end de nuværende. Der foreligger et forslag til en model som adskiller de enkelte funktioner omkring adkomst, pant og servitutter. I denne forbindelse bliver Kort- og Matrikelstyrelsen placeret som den centrale aktør i fremtidens digitale geografiske infrastruktur. Nordjyllands Amt, Kommuneforeningen og det jysk-fynske erhvervssamarbejde har tidligere argumenteret for det hensigtsmæssige i, at Kort- og Matrikelstyrelsen placeres i Nordjylland, jf. vedlagte bilag.

Med dannelse af en Tinglysningsstyrelse vil der være tale om dannelse af en ny statslig institution og derfor kan det være relevant at overveje lokalisering af en sådan uden for Hovedstaden. Det er Regeringens politik at ”udflytte statsinstitutioner” med arbejdspladser når det er fagligt relevant og når der er tale om dannelse af nye statsinstitutioner.

En placering i Nordjylland – eller mere præcist regionshovedstaden Aalborg – kan være relevant ud fra en række forskellige argumenter.

Tinglysning indgår i dag som *element i landinspektøruddannelsen* hvis kerneområde er registrering af fast ejendom, der netop udgør det helt centrale grundlag for tinglysningen. I tilknytning hertil er der omkring landinspektøruddannelsen og tilhørende forskning den højeste viden og faglighed koncentreret omkring fast ejendoms retsforhold, herunder omsætning, afhændelse og belåning af fast ejendom og i tilknytning hertil alle de ekspeditioner af dokumenter, der udveksles i forbindelse med ejendomsdispositioner og ejendomsændringer.

I landinspektøruddannelsen indgår tillige ejerlejlighedsopdeling, som alene registreres i tingbogen, når der er tale om registrering af de af bygninger som ejes særskilt.

Landinspektøruddannelsens fundament er registrering af faste ejendomme og rettigheder over disse, hvilket også udgør en betydelig del af forskningen i arealforvaltning ved Institut for Samfundsudvikling og Planlægning.

Et særlig udviklings- og vidensfelt er problemstillingen vedrørende *fremtidig registrering af servitutter*. Tinglysningssudvalgets første delrapport melder ud at registreringen af servitutter i fremtiden skal ske digitalt og i forbindelse med et digitalt kortgrundlag. Kortlægning og GIS udgør ligeledes væsentlige dele af landinspektøruddannelse. Denne faglighed med forståelse af rumlige retlige rettigheder – som servitutter udgør – efterspørger en klar faglighed omkring kort, ejendomsobjekter og digitale kortsystemer. En sådan faglighed må og skal være stærkt repræsenteret i den nye statslige enhed vedrørende omlægning af tinglysningssystemet.

Dette fører frem til at rekruttering af medarbejdere til en ny statslig tinglysningssenhed kan finde sted i Aalborg hvor relevante medarbejdere uddannes fra Aalborg Universitet – både som kandidater og på PhD-niveau.

Den nordjyske placering af en Tinglysningssenhed, hvori digitale kortsystemer indgår som en del af fagligheden, vil være *logisk og i faglig overensstemmelse med Miljøministerens beslutning* om at placere det miljøministerielle udviklingsarbejde med kort- og geodata i det nordjyske regionale miljøcenter. Hertil vil Nordjyllands Amtskommunes spidskompetence på GIS-området og Digital Forvaltning blive overført. Der vil således kunne etableres en faglig synergi mellem disse statslige institutioner og den betydelig del af private virksomheder indenfor Kort – og Geodata-området, der allerede er placeret i Nordjylland.

Hertil kommer at der vil kunne etableres et forskningsstrategisk samarbejde med Aalborg Universitet, der allerede er førende i kraft af forskningscentre indenfor personkommunikation og indenfor digital forvaltning.

I et lidt længere perspektiv kan det forudses at der med den fortsatte udbygning og konsolidering af digital forvaltning i den offentlige sektor - herunder også udvikling af grundlaget for fortsat registrering af retlige geodata i matriklen – vil efterspørge udvikling af en egentlig Ejendomsstyrelse, der også ressortmæssigt kan få ansvaret for ejendomsdata. En sådan Ejendomsstyrelse vil fagligt velbegrunder kunne placeres i Aalborg/Nordjylland. Både for at sikre rekruttering og for at bygge videre på den helt moderne informationsteknologiske faglighed som findes i regionen i forhold til registrering af rettigheder over fast ejendom.

Udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen

For ca. tre år siden vedtog et enigt Folketing, at regeringen skulle præsentere nogle helt konkrete planer om udflytning af statslige arbejdspladser til områder, hvor udviklingen er svagest. Den daværende og nuværende regering er enig i, at der er behov for en særlig indsats for at sikre den regionale balance. Et vigtigt værktøj til at sikre regional balance er udflytning af statslige arbejdspladser:

”En statslig institutions udflytning eller etablering kan bidrage til en regions beskæftigelse bl.a. ved at tilføre relativt vellønnede arbejdspladser. Dette kan videre bidrage til at styrke den regionale erhvervsudvikling gennem positive samspilseffekter med regionens eksisterende erhvervsliv.” (Den regionalpolitiske redegørelse, 2003).

Regeringen har også sat handling bag ordene. Der er sket en udflytning af Sikkerhedsstyrelsen til Esbjerg, Styrelsen for Social Service til Odense og så er der flyttet nogle få arbejdspladser fra Skov- og Naturstyrelsen til forskellige regioner. Men det er stadig alt for få arbejdspladser til at bidrage afgørende til at styrke dynamikken i regionerne.

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd har analyseret, hvordan den regionale udvikling i de statslige arbejdspladser har været, siden Folketingets enstemmige vedtagelse om at prioritere hensynet til en ligelig regional udvikling højt. Analysen viser, at antallet af statsansatte uden for hovedstaden¹ er faldet med næsten 5.000 fra 2001 til 2003 (heraf et fald på 525 statslige arbejdspladser i Nordjylland), mens antallet af statsansatte i hovedstaden er steget med næsten 1.000 i samme periode. Den regionale udvikling i de statslige arbejdspladser går altså hastigt i den modsatte retning af intentionerne i Folketinget.

En øget udflytning styrker de regionale kompetencer, og de regionale kompetencer kan bidrage afgørende til en positiv udvikling af statsinstitutionerne. En udflytning er derfor til gensidig fordel og vil styrke hele landets konkurrenceevne. Men en udflytning vil også bidrage til at sikre en regional balance.

Så der er mere behov for mere handling – end nogensinde før. En undersøgelse udarbejdet på den økonomiske model DREAM i september 2003 viser, at Hovedstaden vil vokse voidsomt i de kommende år. Det forventes, at København vil fungere som den helt store befolkningsmagnet, hvorimod blandt andet Nordjyllands Amt, vil blive ramt af en ganske voldsom af-folkning på op til 16 % frem til år 2040. Den udvikling er ikke acceptabel. Der er behov for

¹ Københavns kommune, Københavns amt og Frederiksberg kommune.

udflytning af et betydeligt antal statslige arbejdspladser, hvis den ødelæggende magneteffekt skal begrænses.

I Nordjyllands Amt har man i samarbejde med Kommuneforeningen tidligere peget på Kort- og Matrikelstyrelsen som yderst relevant at udflytte til Nordjylland. Blandt andet ud fra de unikke forskningsmæssige kompetencer i regionen, samt ud fra rekrutteringsmæssige hensyn.

Forslaget om udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen blev fra flere sider bragt op igen under valgkampen op til folketingsvalget den 8. februar. Blandt andet anførte Justitsminister Lene Espersen, at det fandtes naturligt at udflytte Styrelsen. Af regeringsgrundlaget for VK regeringen II fremgår det, at "Regeringen fortsat vil tage regionale hensyn i lokaliseringen af statslige arbejdspladser. Nye statslige institutioner vil som udgangspunkt blive placeret uden for hovedstaden, og der tages regionale hensyn ved effektiviseringer af eksisterende arbejdspladser."

Derfor foreslås en trinvis udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen i 3 etaper, hvor 1. etape indeholder etablering af en ny afdeling/institution organisatorisk placeret under Kort- og Matrikelstyrelsen, Danmarks Geodata Portal.

Kort- og Matrikelstyrelsen

Udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen fra København til Nordjylland har været drøftet gennem en række år. Udflytningen fra København til Nordjylland kan direkte begrundes af en række saglige og fremtidsrettede hensyn, som bør veje særdeles tungt i forbindelse med udviklingen af de forvaltnings- og vidensområder, der i dag indgår i Kort- og Matrikelstyrelsens aktiviteter.

Der er altså tale om en udflytning af en statsinstitution, som ikke kun begrundes i regionalpolitiske hensyn, men også vil være særdeles velbegrundet og perspektivrig fagligt set. En decentralisering på dette område vil således give styrelsen et tættere samspil med uddannelses- og forskningskompetencer, som kan styrke styrelsens centrale opgaver.

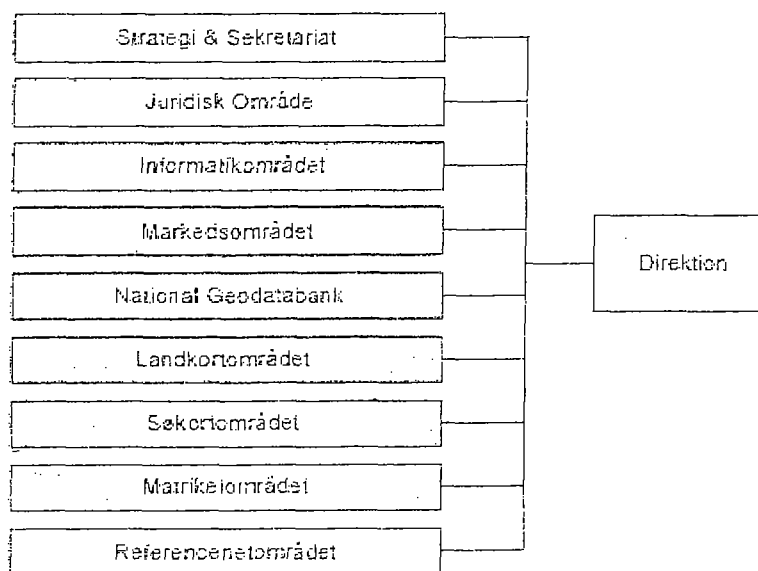
De saglige argumenter for en udflytning til Nordjylland falder i følgende grupper:

- Medarbejderrekruttering – et arbejdskraftudbud der er på niveau med eller direkte større end tilfældet er i Hovedstadsområdet
- Fremtidens digitale forvaltning – regionen er langt fremme hvad angår brug af informations- og kommunikationsteknologi og vil være et perfekt udviklingsmiljø for styrelsens aktiviteter
- Forskning i fremtidens brug af geo-information og digital kartografi – regionen har i dag forskningsmiljøer vedrørende teknologier, der vil få stor betydning for styrelsens forvaltningsområder

- ☑ Fysisk tilgængelighed – med mange daglige flyafgange og et veludviklet motorvejsnet er der nem og smidig tilgængelighed til de øvrige dele af statsadministrationen
- ☑ Attraktivt provinsbymiljø med jobmuligheder for medfølgende ægtefæller

Medfølgende bilag uddyber disse argumenter.

Organisationsstruktur for Kort- og Matrikelstyrelsen.

Udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen vil betyde 343 nye statslige arbejdspladser i Nordjylland.

Plan for udflytning

Det forslås, at Kort- og Matrikelstyrelsen udflyttes til Nordjylland i 3 etaper startende i 2006. Hvad angår etablering af Danmarks Geodata Portal, vil det dog være hensigtsmæssigt, at etableringen af portalen igangsættes hurtigst muligt.

1. etape. Medio 2006, f.eks.

- Udflytning af National Geodatabank
- Informatikområdet
- Referencenetområdet

- Etablering af Danmarks Geodata Portal i Nordjylland

2. etape. 1. jan. 2007, f.eks.

- Landkortområdet
- Søkortområdet
- Matrikelområdet

3. etape efter 2010, f.eks.

- Strategi og Sekretariat
- Juridisk område
- Markedsområdet
- Direktion

Der er positive erfaringer med at udflytte statslige arbejdspladser i etaper, jf. Sikkerhedsstyrelsen i Esbjerg, hvor direktør Søren Krøigaard selv betegner udflytningen af sikkerhedsstyrelsen som en succes (Berlingske Tidende 1. marts 2005).

1. etape: Udflytning af 3 afdelinger i Kort- og Matrikelstyrelsen samt etablering af Danmarks Geodata Portal

I relation til den foreslåede etablering af en ny afdeling, Danmarks Geodata Portal, jf. nedenstående vil det være oplagt i første etape at udflytte afdelingen for National Geodatabank, Informatikområdet, og Referencenetområdet, idet de opgaver og kompetencer der foreligger i disse afdelinger er så tæt forbundne med de opgaver der vil ligge i afdelingen for Danmarks Geodata Portal.

Ud over, i første etape, at udflytte 3 afdelinger i den eksisterende Kort- og Matrikelstyrelse, foreslås det endvidere, at etablere en ny afdeling/institution organisatorisk placeret under Kort- og Matrikelstyrelsen, Danmarks Geodata Portal, i Nordjylland. Dette er i overensstemmelse med tidligere nævnte afsnit i regeringsgrundlaget samt de unikke kompetencer Nordjylland har på området.

Der har været afholdt møde mellem direktør Jesper Jarnbæk, Kort- og Matrikelstyrelsen, og Teknik og Miljøforvaltningen Nordjyllands Amt, den 21. februar 2005, og der var stor enighed om det hensigtsmæssige i at etablere en national geodata portal organisatorisk forankret i Kort- og Matrikelstyrelsen. Der var dog ikke enighed om den geografiske placering.

I Danmarks 14 amter er der gennem en lang årrække indsamlet data om grundvand, råstofforekomster, natur og landskaber mm., der kan præsenteres på kort. Disse såkaldte geodata er placeret i amternes IT-systemer og anvendes bl.a. til udarbejdelse af kort til regionplanen, hvor der er udpeget arealer med særlige landbrugsinteresser, naturinteresser eller grundvandsinteresser samt en række bygge- og beskyttelseslinier. Regionplanen udgør et administrationsgrundlag for både amtet og kommunerne og data stilles til rådighed på internettet.

Disse amtsopgaver overtages i forbindelse med strukturreformen af kommunerne og staten. Det medfører to meget vigtige og ressourcekrævende opgaver:

1. Sikring af de geodata amterne har pr. 31.12.2006 er til rådighed for kommunerne, staten, regionerne og private fra og med 1.1.2007 og
2. sikring af at kommunerne og staten fremover vedligeholder disse data og stiller dem til rådighed for staten, kommunerne, regionerne og private.

Strukturreformen medfører, at amtsopgaverne overtages af omkring 100 kommuner, hvilket åbner op for omkring 100 forskellige måder at løse opgaverne på i stedet for som nu 14. Blandt andet Ejendomsmæglere, Advokatfirmaer, Landbruget og borgere har oplevet problemer på grund af forskellen i amternes løsninger. Amterne har derfor gennem de senere år arbejdet intensivt med standardiseringer og skabelse af grundlaget for digital forvaltning, men står midt i den omfattende omlægning. Advarselslamperne i forbindelse med strukturreformen lyser derfor klart: Der er risiko for datakaos og betydelige merudgifter.

Men samtidig indeholder situationen en gylden mulighed for at etablere en ny organisering af geodata, der fremtidssikrer opgaveløsningen og sikrer en økonomisk fornuftig løsning.

Etablering af Danmarks Geodata Portal udgør en sådan gylden mulighed.

Nordjyllands Amt har gennem deltagelsen i projektet "Det Digitale Nordjylland" fået erfaringer med at arbejde med systemer baseret på IT-arkitektur og web-services, som er hovedideen i geodataportalen. På baggrund af bl.a. disse erfaringer har Nordjyllands Amt taget initiativet til udvikling af det igangværende pilotprojekt: "Amternes fælles blanketprojekt", der er et værktøj til digital forvaltning på tværs af grænserne mellem kommuner, regioner og staten. Blanketprojektet indeholder bl.a. visning af landsdækkende kort, matrikelkort og administrative data. Dette understreger behovet for en national løsning angående de administrative geodata.

Strategi for etablering af Danmarks Geodata Portal

Hovedelementerne for etableringen af Danmarks Geodata Portal:

- Organisatorisk vil det være hensigtsmæssigt at placere portalen som en afdeling i Kort- og Matrikel Styrelsen i Miljøministeriet.
- Afdelingen placeres fysisk i Nordjylland
- Afdelingen baseres på en udbygning af Nordjyllands Amts eksisterende GIS-organisation (Geografiske Informations Systemer) med tilhørende teknisk tegner funktion. Den har allerede i dag det nødvendige kendskab til hele dataområdet, de nødvendige tekniske kompetencer og værktøjer til relativt hurtigt at kunne etablere landsdækkende løsninger. Eksempelvis arbejdes der allerede nu på etablering af et landsdækkende arealinformationssystem.
- Der vil kunne opnås et positivt samspil med Aalborg Universitet, hvor der er et anerkendt uddannelses- og forskermiljø i tilknytning til universitetets landinspektøruddannelse og nye geografiuddannelse. Hermed sikres den højt kvalificerede rekruttering.
- Tilsvarende samspil kan opnås med NOVI (Nordjyllands Forskerpark), hvor en række private og offentlige aktører på kort- og geodata-området er gået sammen om at finansiere forskning på området – en række af de samme aktører som også har gennemført

geodata-projekter under "Det Digitale Nordjylland" – COWI A/S, Informi GIS, Carl Bro og Aalborg kommune.

- Et helt præliminært overslag over dimensionerne for Danmarks Geodata Portal viser en stab på 25 stillinger og et budget på 14 mill.kr. Den nuværende funktion hos Nordjyllands Amt omfatter ca. 10 stillinger og et budget på ca. 6 mill.kr.

Det videre sigte

Etablering af en Geodata Portal i Nordjylland kan være det første skridt i udflytningen af Kort- og Matrikelstyrelsen. Det er derfor afgørende, at der træffes beslutning om den endelige udflytning, gerne etapevis over en årrække.

Bilag

Argumenter for udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen, herunder Danmarks Geodata Portal;

Medarbejderrekruttering

Udflytning af statsinstitutioner indebærer almindeligvis, at en stor del af den eksisterende medarbejdergruppe vælger ikke at flytte med til det nye domicil. Dette er særligt aktuelt, når der er tale om en udflytning, der ikke muliggør daglig pendling for nuværende medarbejdere. Dette kan indebære, at der for en stor del af de stillinger som flyttes ud, skal foretages nyan-sættelser. Herved kommer tilgængeligheden til denne arbejdskraft til at blive central.

I Aalborg findes uddannelser på alle de områder, hvor Kort- og Matrikelstyrelsen i givet fald ville skulle nyrekruttere. Her skal først nævnes uddannelsen af landinspektører, som kun findes på Aalborg Universitet. Landinspektører er en stor medarbejdergruppe, der vidensmæssigt – sammen med geodæterne - modsvarer Kort- og Matrikelstyrelsen historiske kernefunktioner i tilknytning til ejendomsforvaltning, plan- og udstykningsforvaltning samt topografisk kortlægning. De moderne geodæter, GPS specialisterne, uddannes også på AAU, hvor der er den eneste danske civilingeniørspécialisering, som findes på Det Teknisk- Naturvidenskabelige Fakultet.

Kort- og Matrikelstyrelsens medarbejdersammensætning er imidlertid under forandring fra landinspektører, geodæter og egne etatsuddannede over mod en bred rekruttering af højtuddannede medarbejdere inden for datalogi, ledelse, økonomistyring og digital forvaltning. På alle disse områder uddannes der på Aalborg Universitet højtuddannet arbejdskraft – kandidater og PhD'ere – og der skal her særlig fremhæves, at AAU uddanner næsten halvdelen af alle civilingeniører i Danmark og på landsplan de fleste civilingeniører i Informations- og Kommunikationsteknologi.

Det tilgængelige arbejdskraftudbud antages således at være på niveau med eller direkte større end tilfældet er i Hovedstadsområdet, hvor efterspørgslen og behovet omvendt er betydelig mere udviklet og konkurrencen om den højtuddannede arbejdskraft derfor større. Det gælder også de øvrige højtuddannede medarbejdergrupper, som indgår i KMS såsom civilingeniører og dataloger.

Lykkes det ikke ved en udflytning af Kort- og Matrikelstyrelsen fra København til Nordjylland at medbringe alle de nuværende ansatte, vil der altså kunne ske en nyrekruttering af højtuddannede medarbejdere. Der vil også kunne ske en strategisk fornyelse af den samlede medarbejdergruppe, hvis ikke alle flytter med.

Fremtidens digitale forvaltning

Nordjylland er, blandt andet som følge af projekt "Det digitale Nordjylland", som region kommet ganske langt med hensyn til brug af digitale teknologier i offentlig forvaltning og kommunikation med borgerne.

I kraft af Det Digitale Nordjylland er Informations- og Kommunikationsteknologi ganske udbredt i Nordjylland. Kort- og Matrikelstyrelsen og geodata herfra indgår allerede som samarbejdspartner i en række af disse projekter. Det Aktive Aalborg Kort, Den digitale Amtsgård,

Digital Kommuneplanlægning. Da Regionen rummer ganske betydelige udviklings- og produktionsvirksomheder vedrørende brug af trådløs mobilkommunikation, vil regionen være et perfekt udviklingsmiljø for udvikling af de kommende års location based service, hvor tid og sted bliver livsnerven i udvikling af de kommende års af teknologier til digital forvaltning og kommunikation.

Forskning i fremtidens brug af geoinformation og digital kartografi

Regionen rummer allerede i dag velfungerende forskningsmiljøer vedrørende teknologier, som får meget stor betydning for de næste 10 til 20 års udvikling af geoteknologier, som er helt centrale for Kort- og Matrikelstyrelsens forvaltningsområder.

For det første er der på Aalborg Universitet landets eneste forskningsmiljø for fast ejendoms registrering og retsforhold. For det andet og nok så væsentligt er der på samme universitet og i forskerparken NOVI en række forskningscentre, hvis forskning netop er centrale for udviklingen af Kort og Matrikel Styrelsen. Det drejer sig om Forskningscenteret for Personkommunikation, Databasecentret, der forsker i location based services, og Centeret for 3D-geoinformation, der forsker i tredimensionale virtuelle miljøer, som får betydning for fremtidens anvendelse af digital kartografi og for Infrastruktur for Spatial Information.

Fysisk tilgængelighed

En placering af Kort- og Matrikelstyrelsen i Nordjylland vil fortsat give styrelsen en høj grad af tilgængelighed til Hovedstaden. Med mange daglige flyafgange til København fra landets mest bynære lufthavn vil en placering muliggøre en nem og smidig tilgængelighed til de øvrige dele af centraladministrationen og særlig til direktionen i Miljøministeriet, hvorunder Kort- og Matrikelstyrelsen i dag ressortmæssigt er placeret. Også i forhold til motorvejsnettet er der i Aalborg gode forbindelser til den øvrige del af Danmark, idet Aalborg i dag er blandt verdens bedst opkoblede byer til et nationalt og kontinentalt motorvejsnet.

Attraktivt provinsbymiljø med jobmuligheder for medfølgende ægtefæller

Aalborg rummer som regionalt landsdelcenter et bredstrenget og attraktivt kulturmiljø med en høj koncentration af arbejdspladser i den private og den offentlige sektor. Dette betyder, at der vil være gode muligheder for – i forhold til nuværende medarbejdere, som måtte vælge at flytte med ud - at finde beskæftigelse til medfølgende ægtefæller og uddannelsesmuligheder for børn og unge.

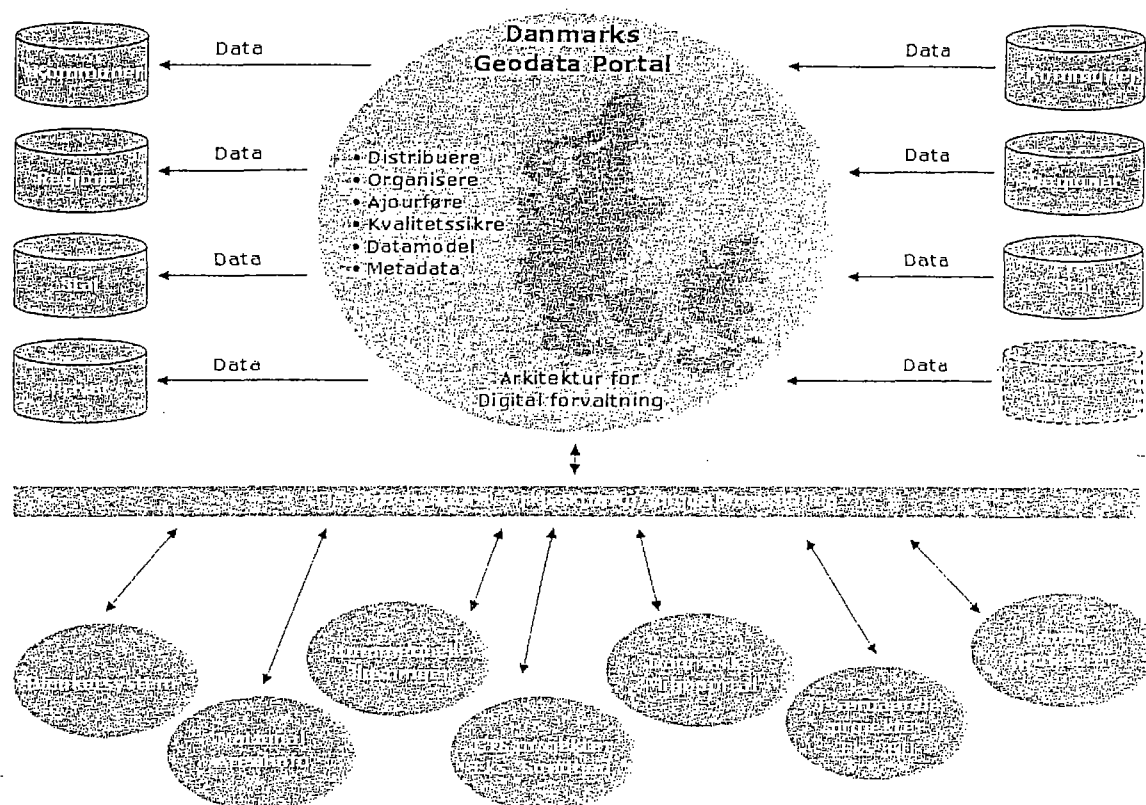
Af den følgende tabel fremgår hvilke argumenter der er for at udflytte Kort- og Matrikelstyrelsen til Nordjylland. Som det fremgår, så vil en udflytning bidrage afgørende til styrkelse og skabelse af en videnstung klynge.

NORDJYLLANDS AMT

Amt	Nordjylland
Statsinstitution	Kort- og Matrikelstyrelsen
Det lokale arbejdskraft-udbud	Der er lokal uddannelse af arbejdskraft inden for alle relevante områder (landinspektører, geodæter og GPS specialisterne) – også fremtidsrettede områder som datalogi, ledelse, økonomistyring og digital forvaltning. Der er mindre konkurrence om kvalificeret arbejdskraft og gode muligheder for nyrekruttering.
Alternative jobmuligheder	Aalborg har en høj koncentration af arbejdspladser i den private og den offentlige sektor, hvilket giver rige beskæftigelsesmuligheder for en evt. medfølgende ægtefælle. Halvdelen af regionens arbejdspladser befinder sig ved en motorvej.
Offentlig service	Der er høj offentlig service, god dækning af idræts- og svømmehaller, pasningsgaranti, uddannelsesmuligheder inden for næsten alle videregående uddannelser og et universitet, der er førende inden for flere områder
Transportbetjening	Med mange daglige flyafgange til København fra landets mest bynære lufthavn vil en placering muliggøre en nem og smidig tilgængelighed til de øvrige dele af centraladministrationen. Også i forhold til motorvejsnettet er der i Aalborg gode forbindelser til den øvrige del af Danmark, idet Aalborg i dag er blandt verdens bedst opkoblede byer til et nationalt og kontinentalt motorvejsnet.
Andre væsentlige karakteristika	Regionen har en mere gunstig økonomisk konjunktur end det øvrige land, Det Digitale Nordjylland (regionen er langt fremme hvad angår digital forvaltning), enfamiliehuse koster det halve (endnu mindre lidt uden for Aalborg), IKT cluster, Aalborg central kongressby, gode kulturinstitutioner (herunder et musikhus i støbeskeen), lav kriminalitet og flot natur.
Fordele ved udflytning af statsinstitutionen for institutionen selv	Der er nærhed til centralt forskningsmiljø og til centrale uddannelser og her er landets eneste forskningsmiljø for fast ejendomsregistrering og retsforhold. På universitetet og i forskerparken NOVI er der en række forskningscentre, hvis forskning netop er centrale for udviklingen af Kort og Matrikelstyrelsen. Det drejer sig om Forskningscenteret for Personkommunikation, Databasecenteret, der forsker i location based services, og Centeret for 3D-geoinformation, som forsker i tredimensionale virtuelle miljøer, der vil få betydning for fremtidens anvendelse af digital kartografi.
Fordele ved udflytning af statsinstitutionen for lokalområdet	Der er brug for at udvikle IKT-clusteret i Nordjylland – Kort- og Matrikelstyrelsen kan bidrage hertil. Der bliver mulighed for at holde på nogle højtuddannede, der ellers ville flytte til København.
Mulige ulemper ved udflytning	At København mister arbejdspladserne.

Danmarks Geodata Portal

Grundprincipperne i geodataportalen fremgår af følgende figur:

Inden 31.12.2006 etableres geodataportalen ved overførsel af data fra amterne og staten og i mindre omfang kommunerne.

Efter 1.1.2007 sender kommunerne, staten, regionerne og enkelte private firmaer deres ajouførte geodata til portalen. Staten sikrer gennem lovgivning mm kvalitet og standardisering af datastrukturer og dataudveksling. Geodataportalen kvalitetssikrer, bearbejder og organiserer data og leverer herudfra data, som kommuner, staten, regioner og private efterspørger. Efterspørgslen kan også ske gennem tværgående EU-projekter, Miljøportalen, Sundhedsområdet m.fl. Organisering af geodata på denne måde er en forudsætning for effektiv digital forvaltning, som er en måde at nå målsætningen om én indgang til den offentlige sektor på.

sendt pr. fax, e-mail og brev
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. Mdt.
24 JAN. 2006

Den 23. januar 2006

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Politi- og domstolsreform)

Landsklubben har modtaget udkastet til høring.

Indledningsvis bemærker Landsklubben, at det aldrig har været påvist, at det er antallet af dommere og øvrige medarbejdere ved retten, der er afgørende for den effektivitet og service, som det enkelte embede opnår og yder.

Fordelen ved at sammenlægge de nuværende embeder til større enheder vil for os at se kun udmøntes i større mulighed for fagligt fællesskab mellem juristerne, mellem sagsbehandlerne (det ikke-juridiske personale) og mellem begge grupper. Endvidere vil en sammenlægning formentlig kunne frigøre et antal dommere fra administrativt arbejde, så de derved får bedre tid til den egentlige dommergerning - tvistløsning.

For så vidt angår antallet af embeder bemærker Landsklubben, at såfremt det viser sig, at der er behov for at opdele de foreslåede retskredse i et yderligere antal retskredse, kan Landsklubben tiltræde dette.

Med hensyn til de nuværende retskredse, der deles og overgår til to eller flere af de foreslåede retskredse, mener vi, at det er vigtigt, at der ved ressourcefastsættelsen ikke kun ses på befolkningsunderlaget, men også på sagsbelastningen for de pågældende kommuner/områder.

Landsklubben hilser med tilfredshed, at der nu vil være mulighed for at få prøvet skyldsspørgsmålet i to instanser for langt størsteparten af sagerne - herunder ikke mindst for sager af mere alvorlig og indgribende karakter.

Det er også til gavn for retssikkerheden, at Højesteret nu i betydeligt større omfang kun skal beskæftige sig med principielle sager, idet det formentlig vil betyde en nedsættelse af sagsbehandlingstiden i Højesteret.

For så vidt angår Højesteret kan Landsklubben anbefale, at der i langt højere grad end i dag benyttes ikke-juridiske medarbejdere, således at kontorfunktionærerne kan aflaste det juridiske personale, der derved frigøres til at udføre egentlig juristarbejde, som det i dag er tilfældet ved både byretterne og landsretterne.

Ved byretterne og landsretterne er der fortsat potentiale hos kontorpersonalet til at overtage yderligere arbejdsområder, således at juristerne frigøres i højere grad til at udføre egentlige dømmende opgaver.

Oprettelsen af et egentlig retssekretariat bør ikke medføre, at det arbejde omkring forberedelse af retssagerne, der i dag varetages af kontorfunktionærerne, overgår til det juridiske personale. Dette vil kun betyde "dyrere lønkroner". Det er fortsat vigtigt at bruge kompetente medarbejdere – kontorpersonale såvel som jurister – til at udføre de rette arbejdsfunktioner.

Landsklubben har i sin besvarelse af 9. december 1997 om Småsagsudvalgets betænkning nr. 1341 bemærket, at vi mener, der er grundlag for at udvide § 17 a, stk. 3-bemyndigelsen (kommende § 19, stk. 3), således at kontorfunktionærerne kan foretage en stor del af sagsbehandlingen i de småsager, der er uden tvister.

Der bør være bygninger til rådighed for de nye retskredse fra den 1. januar 2007 eller snarest efter. Det er meget vigtigt, at personalet samles hurtigst muligt i de kommende retskredse – både af hensyn til effektivitet og af hensyn til den fælles kultur.

Det foreslås i § 405, at Domstolsstyrelsen kan fastsætte regler om afholdelse af retsmøder uden for sædvanlig kontortid. Landsklubben har ingen bemærkninger hertil, udover at vi forudsætter, at der er personale til stede, hvilket efter vores opfattelse kræver yderligere ressourcer.

Landsklubbens medlemmer stiller sig endvidere gerne til rådighed for afholdelse af møder udenfor hovedtingstederne – for eksempel til afholdelse af foged- skifte- og notariatsager samt mindre straffesager. Møderne kan eksempelvis holdes hos nærpolitiet eller ved kommunen. Det forudsætter, at der er indrettet egnede lokaler med direkte og sikker it-forbindelse til hovedtingstedet. Vi vil også pege på, at det kræver ekstra ressourcer til rejsetid og rejseomkostninger.

Landsklubben kan tilslutte sig en digitalisering af tinglysning. Vi så dog helst tinglysningen placeret 3-5 steder i landet, når den nu ikke længere kan blive liggende ved de enkelte embeder.

Landsklubbens bestyrelse kan anbefale, at den fremtidige centrale tinglysning bliver placeret i en del af landet, hvor det er muligt at samle ca. 90 tinglysningsmedarbejdere, som er det antal, man forventer, skal betjene en fuldt digitaliseret tinglysning. Det er vigtigt at bruge det meget kompetente tinglysningspersonale, der i dag er ansat ved byretterne ved en centralisering af tinglysningen. Vi ønsker ikke, at der skal ske afskedigelse af kompetente tinglysningsmedarbejdere i en del af landet, for at ansætte og oplære nye medarbejdere i en anden del af landet.

Det er en forudsætning for en vellykket digitalisering, centralisering og en vellykket overgang, at der er det nødvendige og kompetente kontorpersonele til rådighed.

Landsklubben vil benytte lejligheden til at bemærke, at antallet på 90 tinglysningsmedarbejdere pr. 31. december 2008 forudsætter, at digitaliseringsgraden bliver på de nævnte 70 procent, samt at systemet kører optimalt.

Telekommunikation i forbindelse med afholdelse af retsmøder forudsætter, at deltagelse sker frivilligt.

For så vidt angår optagelse af telekommunikationen på bånd bemærkes, at vi ikke kan se formålet med en sådan optagelse. Set i lyset af det arbejde der så skal udføres ved optagelsen og arkiveringen af båndet, kan der sættes spørgsmålstejn ved, hvor ofte båndet efterfølgende vil blive benyttet. Retsmøder uden telekommunikation optages jo ikke i dag på bånd, ligesom det heller ikke i forslag til lovgivningen forudsættes, at der vil ske videooptagelse i retsmøder uden anvendelse af telekommunikation.

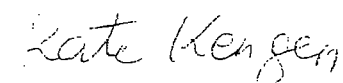
Såfremt der indføres en autorisationsordning, bør udgifterne hertil ikke pålægges sigtede eller tiltalte.

Det kan undre lidt, at der opretholdes en skifteafdeling i den kommende Handelsret, jf. forslag til § 14, stk. 4, da denne slags sager for resten af landets vedkommende behandles ved byretterne.

Afslutningsvis bemærkes, at det er en forudsætning for en vellykket reform, at der afsættes de nødvendige ressourcer til indførelse af reformen, samt til driften af domstolene fremover.

De venligste hilsner

HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

20.1.2006

13658
MMJ

Procesretskontoret

Hørings svar over udkast til lovforslag om en politi- og domstolsreform

FTF afgiver hermed som officiel høringsberettiget svar på Justitsministeriets høring af 16. december 2005 om forslag til ændring af retsplejeloven og forskellige andre love.

Det fremsendte udkast lægger op til en omfattende reform af politiets organisation og en omfattende reform af domstolenes forhold.

FTF vil nedenfor kommentere de 2 reformer hver for sig.

Politireformen

Det er et krav til dansk politi at kunne matche såvel samfundsudviklingen som de krav, der følger af internationalisering og globaliseringen. FTF hilser en reform af politiet velkommen.

FTF støtter en inddeling i 12 politikredse, men anbefaler, at beredskabet i en ny struktur også tager udgangspunkt i de nuværende tjenestesteder og ikke centrerer om politikredsens hovedstation. Det er vigtigt, at politiet er nær borgerne og forankres lokalt med lokalkendskab.

Ledelse og styring af politiet

FTF noterer sig, at en række opgaver, der tidligere har henhørt under Rigspolitiet uddelegeres til politikredsene. FTF finder det vigtigt, at uddelegeringen ledsages af tilsvarende personaleressourcer.

FTF bakker Politiforbundet op i deres vurdering af, at det er vigtigt med et klagesystem, der virker tillidsvækkende og fremstår som tilfredsstillende for borgerne og pressen i et moderne samfund. Det er derfor ikke hensigtsmæssigt med en indskrænkning af klageadgangen.

Politiets kontakt med lokalsamfundet

Reformen indebærer, at lokalnævnene afløses af et kredsråd i hver politikreds. Justitsministeriet er af den opfattelse, at der ikke længere skal indgå personalerepræsentanter.

FTF mener i modsætning til ministeriet, at det netop er vigtigt, at personalet indgår i rådene. Personalets bidrag er i kraft af de erfaringer og kompetencer, personalet besidder, vigtigt at få med i de fremtidige råd. Det bør derfor fortsat sikres, at personalet er repræsenteret.

Ny teknologi

FTF er af den opfattelse, at det er helt fundamentalt, at der stilles den nødvendige teknologi til rådighed for politiet, så politiet er rustet til opgaverne. Der bør fokuseres på radioer, sagsbehandlingssystemer, indførelse af GPS, elektronisk bødablok, mobil sagsbehandling og internetbaseret seivbetjening.

Politiets personale og ledelsespolitik

FTF deler Justitsministeriets vurdering af behovet for en personalepolitik, der sikrer, at politiet er en attraktiv arbejdsplads. Samtidig skal det sikres, at der er god mulighed for at gøre karriere i politiet for polititjenestemændene.

Uddannelse

FTF finder det af største betydning, at politiet uddannes således, at politiet til stadighed har de kompetencer, der er nødvendige såvel under grunduddannelsen som ved efter- og videreuddannelse.

Det er hensigtsmæssigt, at der med tiden sker en formel anerkendelse af politiets grunduddannelse som en mellemlang, videregående uddannelse og tilsvarende anerkendelse af den politifaglige lederuddannelse.

I øvrigt kan FTF tiltræde de af Politiforbundet fremsendte bemærkninger.

Domstolsreformen

For så vidt angår domstolsreformen, indeholder reformen mange positive elementer, og FTF kan overordnet set tilslutte reformen med de nedennævnte bemærkninger.

Sagsforberedelsen

FTF hilser en opstramning af sagsforberedelsen velkommen.

At der sættes dato for domsforhandlingen ved et forberedende retsmøde, der afholdes efter svarskrift er indgivet, vil medføre, at retssager hurtigere afsluttes og dermed, at konflikter løses hurtigere.

FTF finder det tillige positivt, at dommerne under retssagen skal spille en mere aktiv rolle, ligesom det er en god mulighed at kunne overlade sagen til bedømmelse på skriftligt grundlag i særlige tilfælde efter parternes ønske.

Småsager

FTF finder det hensigtsmæssigt med indførelse af en særlig småsagsproces for sager under 50.000 kr.

Retskredse

Reformen indebærer en reduktion fra 82 kredse til 22 retskredse med hovedtingssted i samme by som hovedpolitistationen.

Det må betyde, at byretterne opnår specialisering blandt dommerne og dermed større indsigt i sagsområderne til gavn for sagens parter. Det er positivt, ligesom det er positivt med bedre mulighed for at anvende sagkyndige dommere i sager, der er under pådømmelse.

Landsretterne

Med reformen er det hensigten, at landsretterne i højere grad skal fungere som appelinstanter, og det er et krav for at anlægge en sag ved landsretten som førsteinstans, at sagen er principiel.

Det kan på den ene side være positivt, at de overordnede domstole koncentrerer sig om principielle spørgsmål, men en indsnævring af muligheden for at anvende landsretten som førsteinstans, indebærer en risiko for flere appelsager. Mange landsretssager accepteres uden anke til Højesteret.

Byretten nyder ikke samme respekt som landsretten, og det kan risikeres, at de sager, der tidligere var henlagt til landsretten som førsteinstans og som nu overgår til byretterne alligevel behandles i landsretten, men i fremtiden som ankesag.

Handelsretten

Sø- og Handelsretten skal med reformen omdøbes til Handelsretten og være en landsdækkende specialdomstol i erhvervsrelaterede sager med appel til Højesteret.

Med den nuværende retsplejelov forholder det sig sådan at Sø- og Handelsretten behandler en række særlige sager indenfor ansættelsesretten. Det er FTF's synspunkt, at denne kompetence bør opretholdes. Sø- og Handelsretten nyder stor respekt indenfor det private arbejdsmarked i kraft af de kompetencer og erfaringer, retten besidder.

Dette gælder særligt i funktionærsager inden for finanssektoren, hvor man særligt er bekymrede over, at den værdifulde erfaring, der er opbygget i Sø- og Handelsretten som følge af mange sager, ikke vil blive flyttet til byretterne. Dermed vil der ske en kvalitativ forringelse af behandlingen af sager indenfor løn- og ansættelsesområdet.

Derfor er det FTF's opfattelse af Sø- og Handelsrettens kompetence, hvad angår løn- og ansættelsessager bibeholdes.

Med venlig hilsen

Bente Sorgenfrey